

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016-2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Barbora Ptáčková

**ANALÝZA POSTAVENÍ VZP V SYSTÉMU ZDRAVOTNÍ PÉČE
V ČR**

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Helena Lišková

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART-TIME) STUDIES

2016-2017

BACHELOR THESIS

Barbora Ptáčková

**ANALYSIS OF CURRENT CONDITION OF VZP IN THE CZECH
HEALTHCARE SYSTEM**

Praha 2017

Bachelor Thesis Supervisor: Ing. Helena Lišková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů. Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 21. 2. 2017

Barbora Ptáčková .....

Anotace

Předmětem této práce na téma Analýza postavení VZP v systému zdravotní péče v ČR, je seznámení se s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou České republiky, analýza hlavních problémů financování zdravotní péče a pojišťovny jako takové a návrh řešení těchto problémů. První kapitola práce analyzuje systém zdravotní péče v České republice, druhá kapitola seznamuje s VZP ČR, třetí kapitola analyzuje postavení VZP vůči svému okolí. Ve čtvrté kapitole práce popisují zázemí VZP a způsob podpory VZP, pátá kapitola identifikuje formou SWOT analýzy silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí pojišťovny.

Klíčová slova

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, systém zdravotní péče

Annotation

This thesis called Analysis of current condition of VZP in the Czech healthcare system deals with company's introduction, analysis of its current market and financial issues and recommendations of improvement. First chapter is focused on the Czech health care system, second chapter introduces VZP as a company, third chapter analyze current condition and compare company with the competition. In the fourth chapter author introduces VZP's forms of costumers benefits and analyze the company's strengths, weaknesses, opportunities and threats using SWOT analysis.

Keywords

General Health Insurance Fund, the health care systém

OBSAH

Úvod	7
1 Systém zdravotní péče v České republice	8
1.1 Definice systému zdravotní péče	8
1.2 Historický vývoj systému zdravotní péče v České republice.....	8
1.3 Systém zdravotní péče v ČR v současnosti.....	11
1.4 Druhy zdravotní péče	12
1.5 Financování zdravotní péče v České republice.....	14
1.5.1 Veřejné výdaje	15
1.5.2 Soukromé výdaje	22
2 Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (VZP ČR).....	24
2.1 Seznámení s VZP ČR	24
2.2 Seznámení s trhem veřejného zdravotního pojištění.....	26
2.3 Konkurence VZP ČR	30
2.3.1 Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (kód 201)	30
2.3.2 Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (kód 205).....	31
2.3.3 Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (kód 207)	32
2.3.4 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (kód 209).....	33
2.3.5 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (kód 211).....	33
2.3.6 Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (kód 213).....	34
3 Postavení VZP ČR.....	36
3.1 Postavení VZP ČR vůči potenciálnímu klientovi a klientovi, klientské zázemí	36
3.1.1 Finanční příspěvky z fondu prevence	39
3.1.2 Klub pevného zdraví VZP	44
3.1.3 Mořský koník	44
3.1.4 Výhodné komerční pojištění	44
3.2 Postavení VZP ČR vůči vládě a partnerům, podpora VZP ČR.....	45
4 Zázemí VZP ČR	47
4.1 Pracovní zázemí u VZP ČR.....	47
4.2 Majetkové zázemí a hospodaření VZP ČR	49
5 SWOT analýza VZP ČR.....	54
Závěr	64
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	65
Seznam použitých zkratk	67

ÚVOD

Zdravotnictví je velmi aktuálním problémem současnosti. Každý z nás, někdo více a někdo méně často, využívá zdravotní péči. Odborníci i veřejnost se shodují na tom, že zdravotní péče v České republice by měla být na co nejvyšší úrovni, problémem ovšem je, jakým způsobem uspokojit narůstající požadavky na financování zdravotního systému. Zdravotní pojišťovny hrají při financování zdravotnického systému republiky zásadní roli. Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (VZP ČR) je nejvýznamnějším hráčem na českém trhu zdravotních pojišťoven. V minulosti se tato pojišťovna potýkala s významnými finančními problémy, v současnosti se jí finančně daří. Přesto však se vedení pojišťovny do budoucnosti moc optimisticky nedívá. Důvodem jsou rostoucí náklady na zdravotní péči a zpomalení vývoje české ekonomiky. Pojišťovna tedy bude muset i v následujících letech řešit problémy svého financování.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je analyzovat VZP ČR, způsoby jejího financování a její postavení na trhu zdravotních pojišťoven. V práci analyzuji současné i dlouhodobé problémy VZP a jejich příčiny a formuluji také návrhy na jejich řešení.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola práce analyzuje systém zdravotní péče v České republice, druhá kapitola seznamuje s VZP ČR, třetí kapitola analyzuje postavení VZP vůči svému okolí. Ve čtvrté kapitole práce popisují zázemí VZP a způsob podpory VZP a v poslední páté kapitole identifikuji formou SWOT analýzy silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí pojišťovny. V této poslední kapitole také formuluji doporučení na řešení identifikovaných problémů pojišťovny. Ve své práci jsem využila metod analýzy a lineární rešerše.

1 SYSTÉM ZDRAVOTNÍ PÉČE V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Definice systému zdravotní péče

Existuje několik definic systému zdravotní péče. Podle J. Durdisové je systém zdravotní péče definován jako organizační celek uspořádaných vztahů mezi veřejností, poskytovateli zdravotní péče, financujícími subjekty a orgány reprezentujícími vládní politiku, v jehož rámci se uskutečňuje zdravotní péče.¹

Podle zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování se zdravotní péčí rozumí předcházení, odhalení a odstranění nemoci nebo vady, zlepšení zdravotního stavu, prodloužení života a zmírnění utrpení, pomoci při reprodukci, porodu a posouzení zdravotního stavu. Systém zdravotní péče je tvořen poskytovateli zdravotní péče (zdravotnická zařízení, lékaři), pacienty a plátcí zdravotní péče, kteří zdravotní péči financují (v České republice tuto roli plní zdravotní pojišťovny).

1.2 Historický vývoj systému zdravotní péče v České republice

Již za první republiky existovalo v České republice přibližně 300 zdravotních pojišťoven dělicích se na několik typů. Existovaly okresní zdravotní pojišťovny, ale také zdravotní pojišťovny zemědělské, závodní, společenstevní a spolkové.

Po roce 1951 byl v České republice zaveden sovětský model zdravotnictví. Finanční zabezpečení zdravotnictví převzal stát, zdravotní péče se stala bezplatnou, bez přímé úhrady a byla financována pouze z daní prostřednictvím státního rozpočtu.² V 70. a 80. letech se však české zdravotnictví začalo potýkat s nedostatkem financí. Docházelo k zaostávání technologického vybavení zdravotnických zařízení. Snaha o kompenzaci probíhala formou zvyšování počtu lékařů a nemocničních lůžek. Změna systému zdravotní péče nastala po roce 1989, základy nového systému byly položeny v letech 1990–1993. Proběhla privatizace zdravotnických zařízení, byl znovu zaveden systém zdravotního pojištění a byl provázán příjem poskytovatelů zdravotnických služeb s jejich

---

¹ DURDISOVÁ, Jaroslava. *Ekonomika zdraví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2005. s. 228. ISBN 80-245-0998-9.

² GLADKIJ, Ivan a kol. *Management ve zdravotnictví*, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8

výkony.³ Rozdíl oproti fungování systému zdravotního pojištění za první republiky (a také oproti západoevropským zemím) je v tom, že v současnosti tento systém funguje samostatně, nezávisle na systému nemocenského pojištění. Příjmem zdravotních pojišťoven je zdravotní pojištění a příjmem státního rozpočtu je nemocenské pojištění (poskytované v rámci pojistného na sociální zabezpečení). Další charakteristikou transformace bylo financování zdravotnictví z více zdrojů⁴.

- všeobecné zdravotní pojištění a finanční spoluúčast pacientů,
- přímé úhrady fyzických nebo právnických osob,
- státní rozpočet a rozpočty územně správních celku,
- úhrady mimo okruh zdrojů státního rozpočtu,
- sponzoři, nadace apod.

Ke konci roku 1990 byly zrušeny krajské ústavy národního zdraví, později byly zrušeny také okresní a městské ústavy, místo nichž vzniklo v České republice více než 20 tis. samostatných zdravotnických subjektů. Všeobecné zdravotní pojištění, povinné pro všechny občany České republiky, bylo zřízeno zákonem č. 550/1991 Sb. (zákon byl v roce 1997 nahrazen zákonem č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících předpisů). Následně byla založena Všeobecná zdravotní pojišťovna.

V roce 1992 byla na základě zákona č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči zahájena privatizace zdravotnických zařízení, jejímž cílem bylo odstranění státního monopolu v poskytování zdravotnických služeb.

Od 1. 1. 1993 zahájilo svou činnost dalších 13 zdravotních pojišťoven. Postupně pak vzniklo dalších 14 pojišťoven. Všechny tyto pojišťovny byly zákonem zřízené veřejnoprávní instituce, jejichž činnost byla sjednocena právní úpravou. Musely poskytovat stejnou péči jako VZP za minimálně stejných podmínek.⁵

---

³ MALÝ, Ivan, Jaroslav REKTOŘÍK a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2002. s. 149. ISBN 80-86119-60-2.

⁴ DURDISOVÁ, Jaroslava. *Ekonomika zdraví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2005. s. 228. ISBN 80-245-0998-9.

⁵ GLADKIJ, Ivan a kol. *Management ve zdravotnictví*, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8

V roce 1994 se ve zdravotnictví začaly objevovat ekonomické problémy. V primární lůžkové péči byla v této době zavedena úhrada dle provedených výkonů, který měl poskytovatelům zdravotnické péče přinést vyšší příjmy. Privatizace nemocnic byla zastavena v roce 1996 kvůli obavám z možných negativních dopadů na dostupnost a kvalitu zdravotní péče. Od roku 1997 začala probíhat restrukturalizace lůžkového fondu, kdy jako problém byl chápán nadbytek akutních nemocničních lůžek, který měl být přeměněn na lůžka ošetrovatelská.

V roce 1997 byl přijat zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, který nahrazoval zákon č. 550/1991 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. I když tento zákon byl časově omezený do 30. června 1998, byl také několikrát novelizován a jeho platnost prodlužována. Největší změnou, kterou zákon přinesl, bylo zavedení kapitační platby, což znamená, že lékař obdrží od zdravotní pojišťovny pevně stanovenou částku za každého registrovaného pacienta. Druhá část příjmu lékaře je za vykázané body.

Reforma veřejné správy, která proběhla v letech 2000-2003, se dotkla i výkonu správy v oblasti zdravotnictví, a to zejména zřizovatelských funkcí okresních nemocnic. Státní příspěvkové organizace, u kterých funkci zřizovatele vykonávaly okresní úřady, se od 1.1.2003 staly příspěvkovými organizacemi kraje. Kraje se tak ocitly v nelehké situaci, kdy měly zabezpečovat kvalitní zdravotní péči a přitom se měly vyrovnat s dluhy svých nových nemocnic. Řešením pro kraje tedy byla druhá vlna privatizace zdravotnických zařízení, která započala v druhé polovině roku 2003. Právní forma krajských nemocnic byla měněna na obchodní, zejména však akciové společnosti. Výhradním vlastníkem akcií nemocnice byl kraj. Kraje se tak mohly zbavit nejvíce zadlužených, nákladných či nepotřebných zdravotnických zařízení.⁶

1.1.2005 vstoupila v platnost novela zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Tato novela změnila 60 % přerozdělování pojistného na stoprocentní.

---

⁶ EIM, Josef. *Vývoj zdravotního systému v ČR*. Brno, 2008. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra národního hospodářství. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/100355/pravf_m/Diplomova_prace.pdf

Od 1.1.2008 byly zavedeny regulační poplatky ve zdravotnictví, jejichž účelem mělo být efektivní využívání zdravotních služeb. Tuto změnu přinesla novelizace zákona o zdravotním pojištění zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.⁷

Protože zavedení poplatků provázelo od počátku odpor opozice, v dubnu 2009 došlo k několika úpravám. Od poplatků za návštěvu lékaře byly osvobozeny děti do 18 let. Senioři užívající pobytové sociální služby platí poplatky pouze, pokud jim po zaplacení za ubytování a stravu zbude více než 800 Kč. K další úpravě poplatků došlo na přelomu let 2011 a 2012, kdy byl navýšen poplatek za den pobytu v nemocnici a poplatek 30 Kč za položku na receptu nahrazen poplatkem za recept. V roce 2014 byly zrušeny poplatky za pobyt v nemocnici. 1.1.2015 byly regulační poplatky za návštěvu lékaře zrušeny. Zůstávají pouze poplatky 90 Kč za využití lékařské pohotovosti a pohotovosti stomatologa.⁸

1.3 Systém zdravotní péče v ČR v současnosti

Systém českého zdravotnictví je založen na bismarckovském modelu sociálního pojištění s povinným zdravotním pojištěním v jedné ze sedmi zdravotních pojišťoven a na kombinaci soukromých a veřejných poskytovatelů zdravotní péče. Nemocnice představují 32 % z celkových veřejných výdajů na zdravotnictví a ambulantní péče 35 %, což přibližně odpovídá průměrným hodnotám v zemích OECD. Nemocnice jsou většinou veřejná zařízení ve vlastnictví státu, krajů nebo obcí. Poskytovatelé ambulantní péče jsou naopak z větší části soukromé subjekty.

Značný důraz je v české zdravotnictví kladen na preventivní péči. České úřady ve spolupráci s asociacemi lékařů zavedly několik screeningových programů, mimo jiné také první screeningový program na světě zaměřený na kolorektální karcinom. V českém zdravotnictví byla vyvinuta řada mechanismů pro zajišťování a zvyšování efektivity a bezpečnosti péče i zaměření na pacienta. V porovnání s jinými zeměmi OECD jsou však některé z těchto mechanismů méně rozvinuté. Je především zapotřebí věnovat více úsilí přechodu k systematictější a trvalejší orientaci na měření a zvyšování kvality péče. V ČR působí několik zainteresovaných stran, které jsou zaměřeny na poskytování vysoce

---

⁷ Ministerstvo obrany a Armáda České republiky: Zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví [online] [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=10615>

⁸ Finanční tipy: Finanční poplatky jsou zrušeny až na platbu za pohotovost [online]. [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <http://www.infogram.cz/https://financnitipy.cz/regulacni-poplatky-jsou-zruseny/>

kvalitní zdravotní péče, v zemi však chybí ucelená struktura řízení, která by iniciativy v oblasti zvyšování kvality konsolidovala a koordinovala. Odpovědnosti jsou rozděleny mezi orgány ústřední správy (primárně Ministerstvo zdravotnictví), místní samosprávu, zdravotní pojišťovny a profesní nebo odborná sdružení.⁹

Hlavní pilíře českého zdravotnictví tvoří v současnosti solidarita, vysoký podíl samosprávy, dostupnost zdravotní péče pro všechny a vícezdrojové financování. Solidarita je dosahována oddělením čerpání zdravotní péče od jejího financování mezi zdravými a nemocnými občany. Každý občan ze svého příjmu tedy odvádí určené procento na pojistné, a to bez ohledu na množství péče, která mu je poskytována.

Základ českého zdravotnického systému je tvořen následujícími orgány: Ministerstvo zdravotnictví, zdravotní pojišťovny, jednotlivá zdravotnická zařízení.

1.4 Druhy zdravotní péče

V České republice jsou v současnosti poskytovány následující druhy zdravotní péče¹⁰:

1. Ambulantní péče

Jedná se o péči, při níž není nutná hospitalizace nebo přijetí pacienta na lůžko do zdravotnického zařízení. Je poskytována lékaři primární péče nebo odbornými specialisty.

2. Lůžková péče

Dle zákona je definována jako zdravotní péče, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče musí být poskytována v rámci nepřetržitého provozu. Ve zdravotnických zařízeních je poskytována lůžková péče akutní standardní, akutní intenzivní, následná a dlouhodobá.

3. Zdravotnická záchranná služba a pohotovostní služba

---

⁹ Ministerstvo zdravotnictví České republiky: *OECD Studie kvality zdravotní péče: Česká republika 2014: Zvyšování standardů: Hodnocení a doporučení* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2014 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/KvalitaABezpeci/obsah/studie-kvality-zdravotni-pece_3304_29.html

¹⁰ Ministerstvo zdravotnictví České republiky: *Druhy zdravotní péče* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Cizinci/obsah/druhy-zdravotni-pece_2627_22.html

Zdravotnická záchranná služba je využívána v případě náhlých těžkých onemocnění nebo úrazů, kdy se pacient nemůže sám dopravit k lékaři, a kdy je nezbytné rychlé ošetření na místě události a případně přeprava postiženého do zdravotnického zařízení za stálého poskytování neodkladné zdravotní péče, aby nedošlo k dalšímu zhoršení zdravotního stavu nebo ohrožení života postiženého. Hrazené zdravotní služby jsou zajištěny i při méně závažném náhlém onemocnění včetně zubního nebo úrazu v době mimo ordinacní hodiny nebo nepřítomnosti ošetřujícího lékaře, a to v závislosti na místních podmínkách – buď se lékaři navzájem zastupují, nebo se organizují pohotovostní služby ve zvláštních ordinacích lékařské pohotovostní služby a pohotovostní služby zubních lékařů.

4. Pracovně-lékařské služby

Jedná se o preventivní zdravotní služby, v rámci, kterých se hodnotí vliv pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, provádějí se preventivní prohlídky a hodnocení zdravotního stavu. Účelem je posuzovat zdravotní způsobilost k práci, poskytovat poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací, zajišťovat školení v poskytování první pomoci a pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce nebo služby. Tyto služby hradí zaměstnavatel.

5. Dispenzární péče

Jedná se o aktivní a dlouhodobé sledování zdravotního stavu pacienta ohroženého nebo trpícího nemocí nebo zhoršením zdravotního stavu, u kterého lze předpokládat takovou změnu zdravotního stavu, jejíž včasné zjištění může zásadním způsobem ovlivnit další léčbu a vývoj nemoci.

6. Lázeňská léčebně rehabilitační péče

Lázeňskou péči doporučuje ošetřující lékař a potvrzuje revizní lékař.

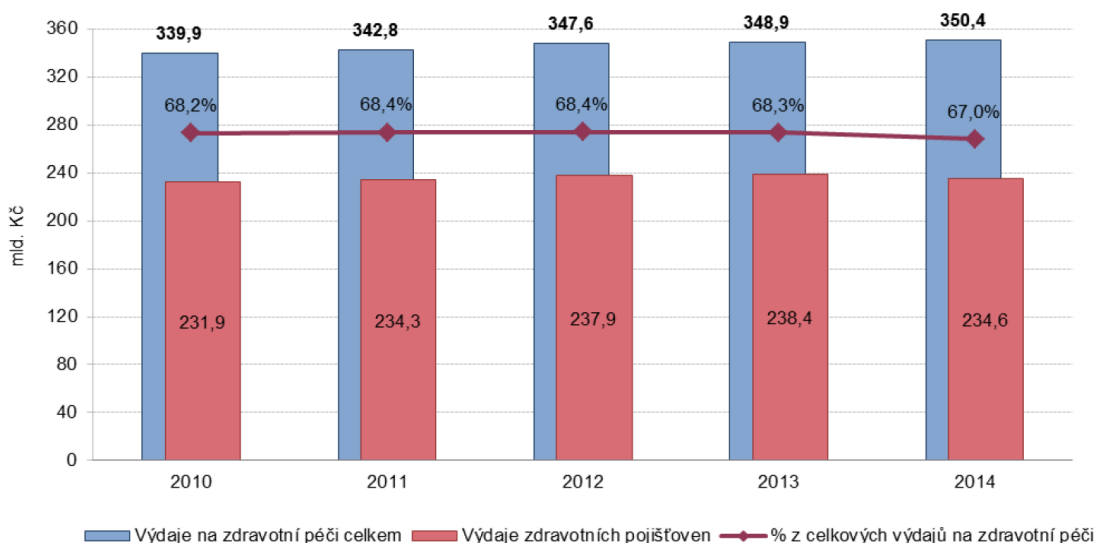
7. Preventivní péče

Lékař primární péče provádí preventivní prohlídky a očkování proti infekčním nemocem.

1.5 Financování zdravotní péče v České republice

Financování zdravotní péče je nejen v České republice, ale i ve všech ekonomicky vyspělých zemích, dlouhodobým problémem. Dvě třetiny obyvatel České republiky vykazují podle výzkumů nespokojenost se stavem českého zdravotnictví, včetně jeho financování a fungování zdravotních pojišťoven.¹¹ Každá nová vláda přichází ve snaze o nalezení optimálního řešení vždy s trochu obměněným konceptem financování zdravotnictví. Na financování zdravotnictví se podílejí veřejné (státní rozpočet, územní rozpočty, výdaje systému veřejného zdravotního pojištění) a soukromé výdaje (přímé výdaje domácností, financování z nestátních organizací), přičemž v České republice veřejné výdaje výrazně převládají.

Jak je vidět z grafu č. 1, výdaje na zdravotnictví rok od roku mírně stoupají. V roce 2014 dosáhly celkové výdaje na zdravotní péči v ČR výše 350,4 mld. Kč, zatímco v roce 2013 činila výše těchto výdajů 348,9 mld. Kč. Nejvíce se na financování zdravotnictví v ČR podílejí veřejné výdaje (viz. graf č. 2). Celkové výdaje zdravotních pojišťoven tvořily v roce 2014 67 % z celkových výdajů na zdravotní péči v témže roce.

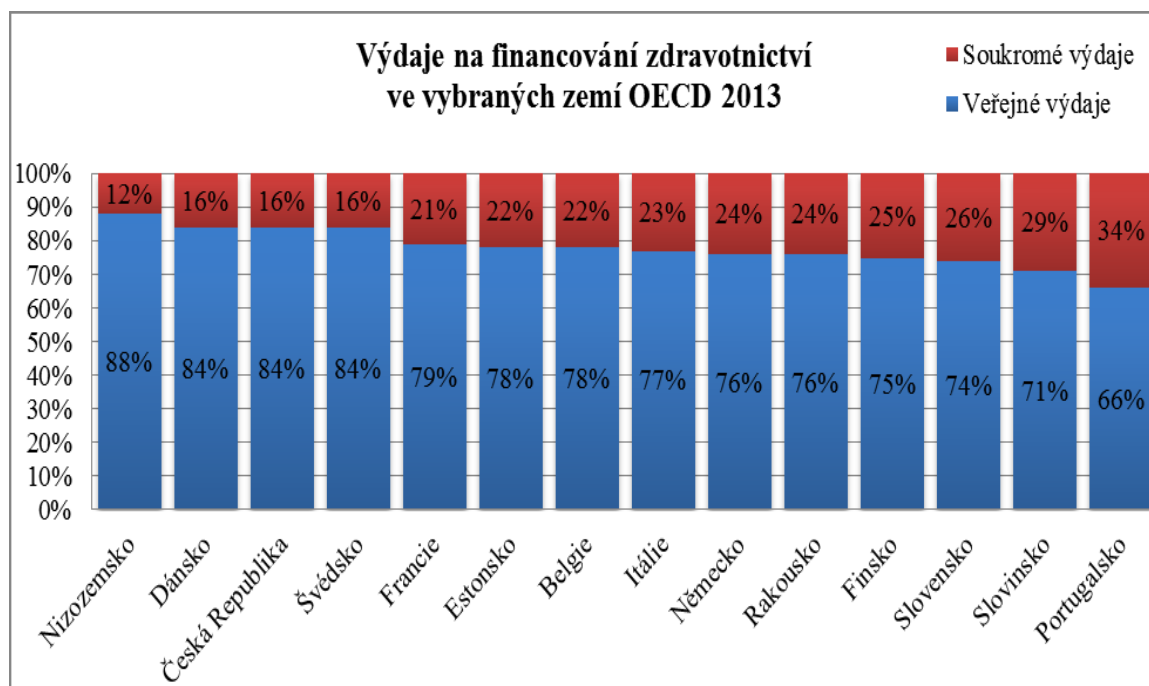

Graf č. 1: CZSO, Výsledky zdravotnických účtů ČR 2010–2014: Specifické výsledky o výdajích na zdravotní péči citováno 6.1.2017, dostupné

z: <https://www.czso.cz/documents/10180/43674671/26000516k3.pdf/2d3e7975-c98e-4c51-bd0c-e1d2bfcecec5?version=1.1>

¹¹ Sociologický ústav AV ČR: *Reforma zdravotnictví: názory veřejnosti na problémy zdravotnictví a jeho financování*. [online]. Sociologický ústav AV ČR, 2006 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a3298/f3/100571s_oz60406.pdf

Podíl výdajů na zdravotnictví na celkovém HDP se od roku 2009 pohyboval v rozmezí 7,5–8,0 %. V roce 2013 byl podíl veřejného financování na financování zdravotnictví ČR 84 %, což řadí v rámci zemí OECD Českou republiku mezi země s nejvyšším podílem státního financování.¹²

Graf. č. 2: OECD, Health Statistics 2015, citováno 6.1.2017, dostupné z: <http://www.oecd.org/els/health-systems/health-data.htm>

1.5.1 Veřejné výdaje

Do veřejných výdajů na financování zdravotnictví patří státní rozpočet, územní rozpočty (rozpočty krajů a obcí) a výdaje systému veřejného zdravotního pojištění.

Státní rozpočet

Státní rozpočet představuje plán finančního hospodaření státu na daný rozpočtový rok, kterým se zajišťuje plnění ekonomických, sociálních a politických funkcí státu. Státní rozpočet má podobu zákona (např.: Zákon č. 400/2015 Sb. o státním rozpočtu

¹² Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR: Výdaje na zdravotnictví: Ekonomické informace ve zdravotnictví [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financi-analyzy/vydaje-na-zdravotnictvi>

České republiky na rok 2016). Zákon o státním rozpočtu navrhuje vláda a schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky.

Způsob financování kapitol státního rozpočtu vymezuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Příjmy státního rozpočtu v roce 2016 byly navrženy v objemu 1 180,9 mld. Kč, výdaje měly dosáhnout 1 250,9 mld. Kč. Deficit státního rozpočtu na rok 2016 se tak předpokládal ve výši 70 mld. Kč, tj. o 30 mld. Kč méně než plánovaný deficit na rok 2015. V roce 2015 celkové příjmy státního rozpočtu tvořily 1 234,52 mil. Kč. Příjmy státního rozpočtu nedostačují na pokrytí výdajů, a tak vznikají deficity, které tvoří státní dluh. Státní dluh se v letech 2014 a 2015 podařilo stabilizovat díky zapojení disponibilní likvidity státní poklady na financování deficitu státního rozpočtu. Na rok 2016 byla predikována výše státního dluhu 1 673,0 mld. Kč až 1 743,6 mld. Kč (35,9 až 37,2 % HDP).

Největší část příjmů státního rozpočtu tvoří vybrané daně (spotřební daň, daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob a další), které se na celkových příjmech podílejí více než polovinou. Další významnou částí příjmů je pojistné na sociální zabezpečení, které tvoří přibližně třetinu příjmů. Zbylou částí jsou nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a transfery, zejména z rozpočtu Evropské unie. Výdajovou stranu státního rozpočtu tvoří mandatorní výdaje (musí je zajišťovat stát dle zákona nebo jiných právních předpisů), quasi-mandatorní výdaje (nejsou dány legislativou, ale i přesto jsou považovány za nezbytné, což jsou například platy organizačních složek státu, výdaje na obranu a tak dále) a nemandatorní výdaje (výši těchto výdajů může stát pružně upravovat, podle aktuálního hospodářského vývoje).

Dlouhodobě se Česká republika potýká s problémem růstu podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu. Do této kategorie můžeme zařadit také státní výdaje na zdravotní pojištění, jelikož stát za určité skupiny osob platí zdravotní pojištění. Další výdaje ze státního rozpočtu jsou poskytovány většinou skrze kapitolu ministerstva zdravotnictví. Do těchto výdajů můžeme zařadit investice do materiálního vybavení nemocnic, do personální oblasti na zvýšení dohledu nad zdravotními pojišťovnami, do výzkumu a vývoje zdravotnictví a další. Veřejné výdaje na zdravotnictví dosáhly v roce 2013 výše 246 562 mil. Kč. Výdaje veřejného zdravotního pojištění vykázaly oproti roku 2012 pokles 0,6 %, naproti tomu výdaje veřejných

rozpočtů vzrostly o 6,45 %. Podíl veřejných výdajů na zdravotnictví na hrubém domácím produktu (HDP) se od roku 2009 pravidelně pohyboval nad 6 %, např. v roce 2013 činil 6,03 %. Veřejné výdaje na zdravotnictví v přepočtu na 1 obyvatele dosáhly v roce 2013 výše 23 458 Kč. Přibližně 6,8 % z veřejných výdajů představovaly výdaje veřejných rozpočtů a cca 93,2 % činily výdaje veřejného zdravotního pojištění.¹³ V roce 2016 bylo zapláceno státem 24,7 mld. Kč (tedy 2,1 % státního rozpočtu) na dávky nemocenského pojištění. Platba státu za státní pojištěnce do veřejného zdravotního pojištění dosáhla v roce 2016 63,1 mld. Kč (tedy 5,5 % státního rozpočtu).¹⁴

Územní rozpočty

Na financování zdravotnictví se do jisté míry podílejí i územní rozpočty (rozpočty krajů a obcí). Samostatné území jednotky z určité části financují jimi zřizovaná zdravotnická zařízení, lékařské pohotovosti, zdravotnickou záchrannou službu a přispívají na další zdravotnické výdaje a služby v dané územní jednotce.¹⁵

Zdravotní pojišťovny

Zdravotní pojišťovna je veřejnoprávní instituce, jejíž hlavní funkcí je provádět veřejné zdravotní pojištění. Činnost zdravotních pojišťoven v České republice je upravena zákonem č. 551/1991 Sb. o Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 280/1992 Sb. o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy zdravotních pojišťoven můžeme rozdělit na příjmy z povinného zdravotního pojištění, příjmy od státu (stát platí pojistné za některé skupiny osob - viz. dále kapitola č. 1.5.1.3.1 Veřejné zdravotní pojištění) a další výše nezařazené příjmy a výnosy (tvoří cca 2 % z celkového příjmu zdravotních pojišťoven), mezi které patří např. pokuty, úroky z prodlení, penále, výnosové úroky, tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku atd.¹⁶

¹³ *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR: Výdaje na zdravotnictví: Ekonomické informace ve zdravotnictví* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financi-analyzy/vydaje-na-zdravotnictvi>

¹⁴ *Ministerstvo financí České republiky: Státní rozpočet 2016 v kostce* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2016-25872>

¹⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*, 3. vyd. Praha: Grada, 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0

¹⁶ *O pojištění. CZ: Shrnutí loňských příjmů a výdajů zdravotních pojišťoven*, [online]. [cit. 2017-01-05], dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vysledky-pojistoven/shrnuti-lonskych-prijmu-a-vydaju-zdravotnich-pojistoven/>

Náklady zdravotních pojišťoven na zdravotní péči se v roce 2013 snížily oproti roku 2012 o 1,8 % na 219 mld. Kč. Meziročně poklesly náklady na ústavní péči o 2,2 %, na léky a zdravotnické prostředky celkem (o 3,6 %) a ostatní nespecifikované náklady o 13,9 %. Celkové příjmy na 1 pojištěnce v roce 2013 činily 21 966 Kč (nárůst o 0,5 % oproti roku 2012), celkové výdaje na 1 pojištěnce dosáhly 22 095 Kč, což je navýšení o 0,4 %. Stát platil za své pojištěnce (důchodci, děti, studenti atd.) v roce 2013 téměř 54 mld. Kč, čímž pokrýval zdravotní pojištění za celkem 6 miliónů „státních“ pojištěnců (dětí, důchodci, uchazeči o zaměstnání, osoby ve vazbě nebo ve výkonu trestu a další). Kromě toho byly příslušnými usneseními Vlády ČR poskytnuty VZP ČR návratné finanční výpomoci 1,7 mld. Kč.¹⁷

V roce 2014 vzrostly celkové příjmy zdravotních pojišťoven na 241,2 mld. Kč. Na výběru pojistného pojišťovny získaly 178,6 mld. Kč (o 3,8% více, než v roce 2013) a stát přispěl za 6,1 miliónů pojištěnců 59,9 mld. Kč. Průměrné příjmy celkem na jednoho pojištěnce v roce 2014 dosáhly částky 23 167 Kč. Nejvyšší příjmy vykázala VZP ČR v hodnotě 24 989 Kč s meziročním zvýšením o 5,6 %, nejnižší příjmy vykázala Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (RBP) ve výši 19 912 Kč s meziročním nárůstem o 7,9 %. Celkové výdaje pojišťoven v roce 2014 dosáhly výše 239 mld. Kč. Meziročně tedy výdaje pojišťoven narostly o 4 % (22 953 Kč na pojištěnce). Až 97 % celkových výdajů bylo vynaloženo na poskytování zdravotních služeb. Provozní výdaje zdravotních pojišťoven klesly v roce 2014 na 5,3 miliard korun. Saldo celkových příjmů a výdajů zdravotních pojišťoven činilo v roce 2014 přibližně 2,23 mld. Kč v plusu.¹⁸

Veřejné zdravotní pojištění

V České republice je v současnosti v platnosti několik desítek zákonů souvisejících se zdravotním systémem, zdravotní péčí a zdravotním pojištěním.

Základní předpisy upravující zdravotní pojištění:¹⁹

---

¹⁷ *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR: Výdaje na zdravotnictví: Ekonomické informace ve zdravotnictví* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financi-analyzy/vydaje-na-zdravotnictvi>

¹⁸ *O pojištění. CZ: Shrnutí loňských příjmů a výdajů zdravotních pojišťoven*, [online]. [cit. 2017-01-05], dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vysledky-pojistoven/shrnuti-lonskych-prijmu-a-vydaju-zdravotnich-pojistoven/>

¹⁹ *Česká průmyslová zdravotní pojišťovna: Právní předpisy*, [online]. [cit. 2017-01-03], dostupné z: <https://www.cpzp.cz/clanek/86-0-Pravni-predpisy.html>

- Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky
- Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách
- Zákon č. 48 /1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/04 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 987/09, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
- Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 465/2012, kterým se mění nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízení (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004

Důležitou součástí systému českého zdravotnictví je veřejné zdravotní pojištění. Veřejné zdravotní pojištění definuje zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Podle tohoto zákona jsou zdravotně pojištěny osoby, dále jen pojištěnci, které mají trvalý pobyt na území České republiky, a osoby, které na území České republiky nemají trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky. Každý pojištěnec je zároveň také plátcem zdravotního pojištění (pokud za něj pojistné neplatí stát).²⁰

---

²⁰ *Portál veřejné správy: Informace pro občany České republiky: Zákon č. 48/1997 Sb., [online]. [cit. 2017-01-03], dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=45178&nr=48~2F1997&rpp=15#local-content>*

Toto pojištění je založeno na principu solidarity, kdy všichni obyvatelé přispívají na pojištění stejným procentem svého příjmu, a všem je poskytována stejná úroveň zdravotní péče. Za odvody zdravotního pojištění za zaměstnance odpovídá zaměstnavatel.²¹ Výše pojistného, které každý zaměstnanec zaplatí zdravotní pojišťovně, je 4,5% z hrubé mzdy. Zaměstnavatel ze svých vlastních finančních prostředků je povinen odvést státu na všeobecné zdravotní pojištění další částku ve výši 9 % z hrubé mzdy zaměstnance. Vyměřovací základ pro výpočet záloh na zdravotní pojištění živnostníků a podnikatelů tvoří jednu polovinu dosažených příjmů po odečtení výdajů, ať už skutečně vynaložených, nebo uplatněných paušálem. Sazba zdravotního pojištění je pak 13,5 % z vyměřovacího základu.²²

Stát platí měsíčně pojistné ve výši 13,5 % z částky rovnající se vyměřovacímu základu pro platbu pojistného státem následujícím osobám:

- nezaopatřeným dětem do 26 let,
- poživatelům důchodu,
- příjemcům rodičovského příspěvku,
- ženám na mateřské nebo osobám na rodičovské dovolené (podle zákoníku práce),
- osobám pobírajícím peněžitou pomoc v mateřství (podle předpisů o nemocenském pojištění),
- uchazečům o zaměstnání,
- osobám pobírajícím dávku pomoci v hmotné nouzi,
- osobám závislým na péči jiných osob ve stupni II až IV a osobám o ně pečujícím,
- osobám pečujícím o osoby mladší 10 let, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni I,
- osobám konajícím službu v ozbrojených silách (kromě vojáků z povolání), osobám povolaným k vojenskému cvičení,
- osobám ve výkonu zabezpečovací detence nebo vazby nebo osobám ve výkonu trestu odnětí svobody,
- osobám celodenně, osobně a řádně pečující alespoň o jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku,

---

²¹ TRÖSTER, Petr a kol. *Právo sociálního zabezpečení*, 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 96. ISBN 978-80-7400-473-5.

²² *Měsec.cz: Zdravotní a sociální pojištění 2017: Výraznější růst mezd zdraží zálohy*, [online]. [cit. 2017-01-03], dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zdravotni-a-socialni-pojisteni-2017-vyraznejsi-rust-mezd-zdrazi-zalohy/>

- osobám invalidním ve třetím stupni nebo těm, které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňují další podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo starobního důchodu,
- osobám s trvalým pobytem na území ČR, příjemcům dávek nemocenského pojištění, za které není plátcem pojistného zaměstnavatel ani (z jiného důvodu) stát, které neplatí pojistné ani jako osoby samostatně výdělečně činné,
- osobám vykonávajícím dlouhodobou dobrovolnickou službu,
- mladistvým, umístěným ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy
- cizincům, kterým bylo uděleno oprávnění k pobytu na území ČR za účelem poskytnutí dočasné ochrany,
- příjemci starobní penze na určenou dobu, doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu
- manželům nebo registrovaným partnerům státních zaměstnanců podle zákona o státní službě.²³

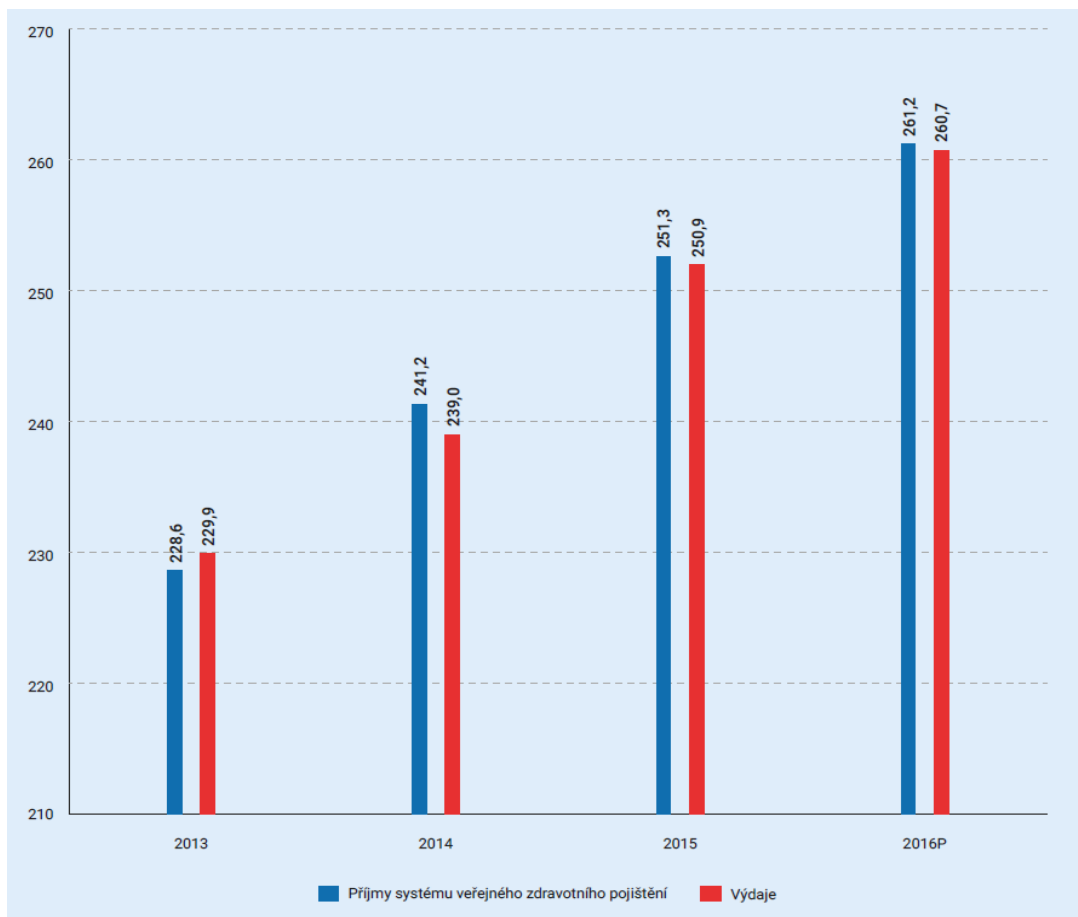
Vyměřovací základ za výše uvedené osoby byl od 1. 1. 2016 navýšen z původní měsíční platby 845 Kč za osobu na 870 Kč za osobu na měsíc.²⁴

---

²³ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: Za koho platí pojistné stát*, [online]. [cit. 2017-01-03], dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/stat>

²⁴ *Ministerstvo financí České republiky: Státní rozpočet 2016 v kostce* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2016-25872>

Níže uvedený graf porovnává příjmy a výdaje systému zdravotního pojištění v letech 2013 až 2016. Z grafu je zřejmé, že příjmy i výdaje zdravotního pojištění rok od roku rostou. Zatímco v roce 2013 převažovaly výdaje, od roku 2014 již převažují příjmy.

Graf č. 3: Porovnání příjmů a výdajů zdravotního pojištění. Zdroj: Státní rozpočet 2016 v kostce: kapesní příručka Ministerstva financí ČR. Citováno 6.1.2017. Dostupné také: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2016-25872>

1.5.2 Soukromé výdaje

Do přímého financování zdravotnictví řadíme v ČR také soukromé výdaje na zdravotní péči placené přímo obyvatelstvem (např. v lékárnách, u lékaře) a financování neziskovými zdravotními organizacemi. Soukromé výdaje na zdravotnictví dosahovaly v roce 2010 45,754 mld. Kč. Rostly až do roku 2012, kdy dosáhly 46,388 mld. Kč. V roce 2013 klesly na 44,381 mld. Kč a v roce 2014 opět mírně stouply na 45,224 mld. Kč. Soukromé výdaje v roce 2010 tvořily 15,8 % výdajů na zdravotnictví, v roce 2014 15,1

%.²⁵ Na jednoho člena průměrné domácnosti se soukromá vydání na zdraví v roce 2013 oproti roku 2012 snížila o 162 Kč (o 4,9 %), na celkových 3 168 Kč ročně. Výdaje na zdraví na 1 osobu v domácnostech důchodců přitom v roce 2013 činily průměrně 5 386 Kč a oproti roku 2012 klesly o 5,1 %. Nejvyšší podíl výdajů průměrné domácnosti tvoří platby za léky a zdravotnické prostředky, což v roce 2013 bylo 68,6 %. Procentuální podíl soukromých výdajů na zdravotní péči na celkových spotřebních vydáních průměrné domácnosti v roce 2013 činil 2,6 %, přičemž v roce 2007 byl 2,3 %. Důchodci v roce 2013 utratili v průměru 4,4 % svých spotřebních vydání za placenou zdravotní péči (v roce 2007 to bylo 3,7 %). Domácnost samostatně výdělečně činných osob vydala v roce 2013 v průměru 2,0 % výdajů na oblast zdraví, domácnost zaměstnanců 2,2 % svých spotřebních vydání.²⁶

---

²⁵ *Deník.cz: Celkové výdaje na zdravotnictví loni byly téměř 300 miliard korun* [online]. [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/celkove-vydaje-na-zdravotnictvi-loni-byly-temer-300-miliard-korun-20150818.html

²⁶ *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR: Výdaje na zdravotnictví: Ekonomické informace ve zdravotnictví* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financi-analyzy/vydaje-na-zdravotnictvi>

2 VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY (VZP ČR)

2.1 Seznámení s VZP ČR

Největší česká zdravotní pojišťovna, Všeobecná zdravotní pojišťovna, byla zřízena 1.1.1992 zákonem č. 551/1991 Sb o Všeobecné zdravotní pojišťovně. Sídlo VZP ČR je v Praze 3 na adrese Praha 3, Orlická 4/2020, PSČ 130 00. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 5 918 128, počet klientů se každoročně pomalu snižuje. Průměrný počet pojištěnců pojišťovny v roce 2015 byl 5 932 825, v roce 2014 byl průměrný počet pojištěnců 5 975 170 a v roce 2013 bylo u VZP ČR registrováno průměrně 6 084 931 pojištěnců.²⁷

Služeb VZP ČR mohou klienti využít na cca 190 pobočkách po celém území republiky, což dělá z VZP ČR nejdostupnější českou pojišťovnu. Výhodou VZP ČR oproti ostatním zdravotním pojišťovnám v České republice je, že VZP ČR má nasmlouvanou nejširší síť poskytovatelů zdravotních služeb. S VZP ČR má uzavřenou smlouvu více než 96 % praktických lékařů a 40 tis. zdravotnických zařízení. Pojišťovna má taktéž ze všech zdravotních pojišťoven nasmlouvanu nejširší síť poskytovatelů lázeňských léčebně rehabilitačních služeb.²⁸

Organizační strukturu VZP ČR tvoří ústředí, regionální pobočky (6 regionálních poboček, a to v Praze, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Ostravě a v Brně) a klientská pracoviště. Organizaci a postavení organizačních složek podrobně upravuje organizační řád VZP ČR. V čele VZP ČR stojí ředitel VZP ČR, kterého jmenuje a odvolává správní rada VZP ČR. Ředitel VZP ČR je statutárním orgánem VZP ČR a jedná jejím jménem. Ředitelem VZP ČR je v současnosti Ing. Zdeněk Kabátek, který vede pojišťovnu od roku 2012 a ve své funkci bude pokračovat až do roku 2000. Orgány VZP ČR jsou správní rada, dozorčí rada a rozhodčí orgán. Dle zákona č. 93/2009 Sb. o auditorech zřizuje VZP ČR Výbor pro audit.²⁹

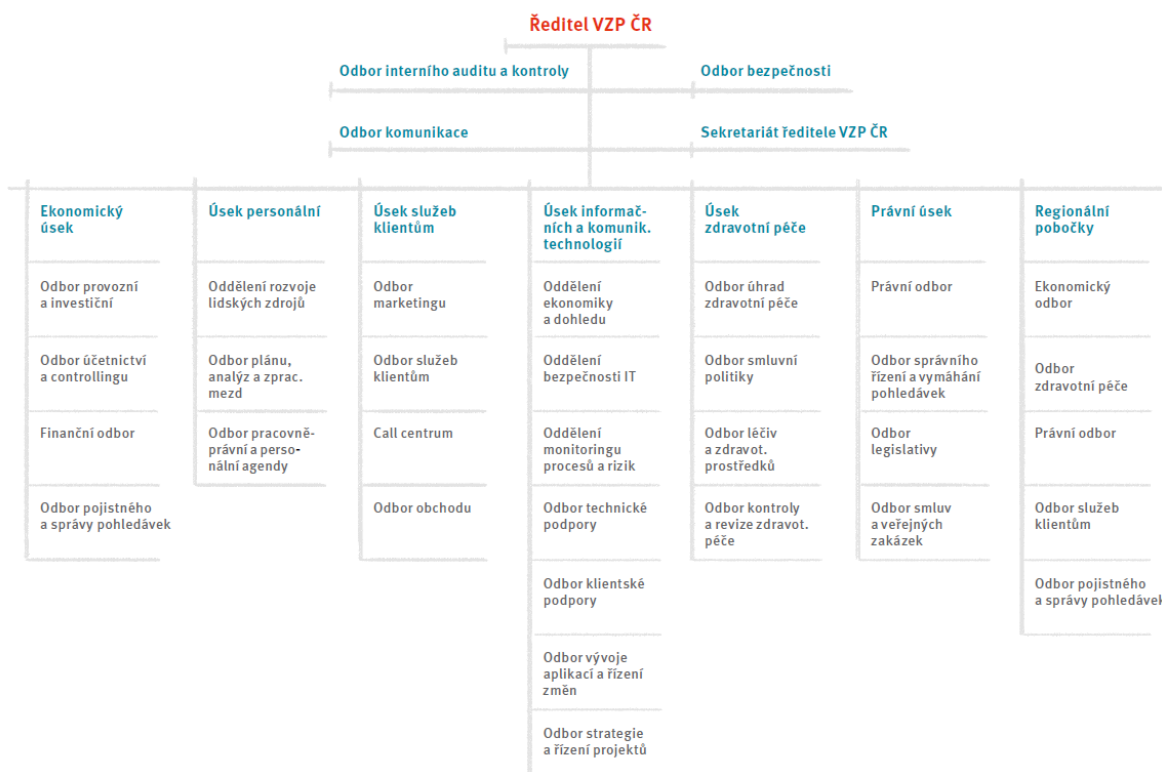
²⁷ *Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Zdravotní pojištění* [online]. [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/obsah/zdravotni-pojisteni_997_3.html

²⁸ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: O nás* [online]. [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/o-nas>

²⁹ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: Organizační struktura* [online]. [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/o-nas/organizacni-struktura>

Organizační struktura VZP ČR je uvedena na obr. č. 1.

Obr. č. 1: Organizační struktura VZP ČR. Zdroj: https://webevzp.blob.core.windows.net/media/Default/vyrocnizpravy/vzp_cr_vyrocnizprava_2015.pdf

Cíle VZP ČR můžeme definovat na základě informací na jejich webových stránkách následovně.³⁰

- být silným, stabilním a seriózním partnerem všem klientům
- zajišťovat svým klientům kvalitní zdravotní péči
- poskytovat klientům kvalitní služby a informace, týkající se zdravotního pojištění
- poskytovat nejširší síť smluvních zdravotních zařízení
- aktivně budovat zdravou a aktivní společnost (VZP jako největší zdravotní pojišťovna zajišťuje úhradu cca 70 % zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění)

³⁰ Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky [online]. [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz>

2.2 Seznámení s trhem veřejného zdravotního pojištění

System veřejného zdravotního pojištění zajišťuje v současnosti v České republice 7 zdravotních pojišťoven pro celkem 10,4 mil. pojištěnců. Největší podíl má Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, její podíl se však postupně snižuje ve prospěch jiných zdravotních pojišťoven.

Příjmy rozpočtů zdravotních pojišťoven tvoří zejména výběr povinného veřejného zdravotního pojištění, z něhož jsou hrazeny zdravotní služby včetně léků. Cílem zdravotních pojišťoven je proto mít co nejvíce klientů s vysokými odvody na zdravotní pojištění.

Výše zdravotního pojištění je v ČR pevně dána zákonem, tudíž si zdravotní pojišťovny nemohou konkurovat výší odvodů. Co jednotlivé pojišťovny od sebe v očích zákazníka odlišuje, je míra výhod, které ta, která pojišťovna klientovi nabízí, a dále pak zda mají lékaři, které klienti navštěvují, s vybranými pojišťovnami uzavřeny smlouvy. Jednotlivé pojišťovny tedy nabízejí různé programy prevence, příspěvky na očkování, sportovní aktivity, na vitamíny atd. Pro klienta to tedy znamená možnost čerpat alespoň část peněz tímto ze systému zpět.

Spousta občanů má však o výhodách jednotlivých zdravotních pojišťoven jen mlhavé představy a změna pojišťovny je v jejich očích složitý proces, který se jim nechce podnikat. Důsledkem je, že největší podíl pojištěnců náleží k VZP ČR (která vznikla v systému jako první), i když třeba vůbec nejsou přesvědčeni o tom, že je pro ně tato pojišťovna nejlepší. K této skupině pojištěnců u VZP ČR patřím i já. Mým osobním cílem při vypracování této bakalářské práce je tedy i udělat si lepší představu o trhu zdravotních pojišťoven a jejich výhodách a nevýhodách.

V České republice působily k 1.1.2017 následující zdravotní pojišťovny:

- Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (kód 111)
- Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (kód 201)
- Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (kód 205)
- Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (kód 207)
- Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (kód 209)
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (kód 211)
- Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (kód 213)

V tabulce č. 1 uvádím pro srovnání základní finanční ukazatele činnosti zdravotních pojišťoven v letech 2013 až 2015 (v tis. Kč). Z uvedeného je zřejmé, že VZP ČR se v roce 2013 finančně dařilo ze všech pojišťoven nejhůře. Nejlépe na tom byla v uvedeném roce Vojenská zdravotní pojišťovna ČR. V roce 2014 se ale VZP ČR podařilo dosáhnout pozitivního salda a v roce 2015 její příjmy taktéž přesahovaly výdaje. V roce 2015 tedy naopak finančně hospodařila VZP ČR ze všech pojišťoven nejlépe. Nejhůře se v roce 2015 v hospodaření dařilo České průmyslové zdravotní pojišťovně ČR, která dosahovala záporného salda i v přecházejících dvou letech. V tabulkách č. 1 a č. 2 také uvádím počty pojištěnců jednotlivých pojišťoven. Nejvíce pojištěnců je evidováno u VZP ČR, ale počet pojištěných u této pojišťovny každoročně klesá. V počtu pojištěnců následují Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR a Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, jimž každoročně přibývá nejvíce pojištěnců.

2013	Počet pojištěnců	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Saldo celkem
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	6 084 931	144 000 014	145 414 045	-1 414 031
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	667 970	13 353 578	13 133 407	220 171
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	1 186 460	22 836 729	22 864 460	-27 731
Oborová zdravotní poj. zam. bank, poj. a stav. (207)	704 718	13 633 474	13 495 101	138 373
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	137 673	2 946 995	2 937 478	9 517
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	1 205 627	24 078 306	24 241 940	-163 634
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	418 148	7 718 964	7 818 705	-99 741
2014	Počet pojištěnců	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Saldo celkem
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	5 975 170	149 330 874	146 314 326	3 016 548
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	695 592	14 771 792	14 740 417	31 375
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	1 205 872	24 322 869	24 977 195	-654 326
Oborová zdravotní poj. zam. bank, poj. a stav. (207)	728 722	14 889 184	14 539 287	349 897
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	139 319	3 123 334	3 082 819	40 515
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	1 239 890	26 284 421	26 661 703	-377 282
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	428 627	8 535 887	8 696 720	-160 833
2015	Počet pojištěnců	Příjmy celkem	Výdaje celkem	Saldo celkem
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	5 932 825	155 373 824	153 699 425	1 674 399
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	708 402	15 564 888	15 633 050	-68 162
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	1 212 456	25 887 199	26 401 290	-514 091
Oborová zdravotní poj. zam. bank, poj. a stav. (207)	737 563	15 647 768	15 526 378	121 390
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	139 386	3 270 109	3 295 053	-24 944
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	1 260 834	27 853 182	28 310 754	-457 572
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	430 920	8 988 661	9 137 567	-148 906

Poznámky:

Počet pojištěnců je vyjádřen jejich průměrným počtem ve sledovaném období.

Údaje jsou uvedeny včetně zdaňovaných činností.

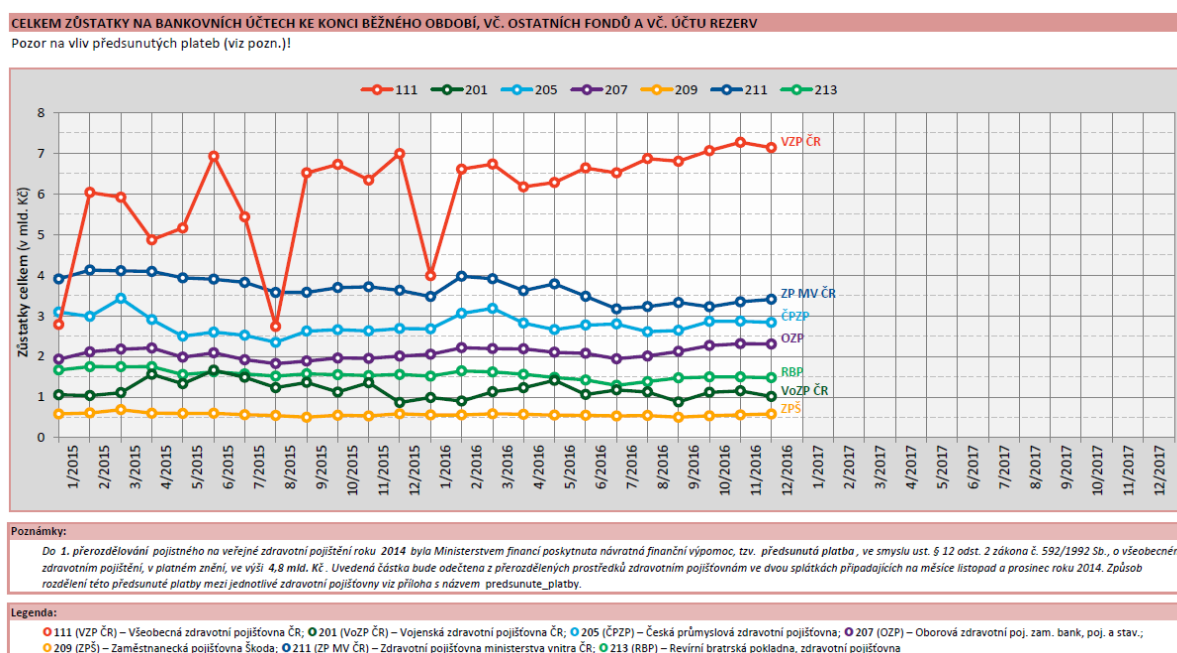
Za rok 2015 jsou uvedeny předběžné údaje.

Tab č. 1: Zdroj: http://www.mzcr.cz/dokumenty/fondy_8058_1.html

	VZP ČR	VoZP ČR	ČPZP	OZP	ZPŠ	ZP MV ČR	RBP
Celkem pojištěnců k 1.1.2016	5 918 128	700 873	1 230 601	724 240	141 872	1 283 628	432 854
Absolutní změna pojištěnců 1.1.2015 a 1.1.2016	- 15 492	- 6 628	20 020	-11 075	1 963	25 547	1 945

Tab. č. 2: Zdroj: http://www.mzcr.cz/obsah/zmeny-poctu-pojistencu-jednotlivych-zdravotnich-pojistoven-mezii-112015-a-112016-po-krajich_3507_3.html

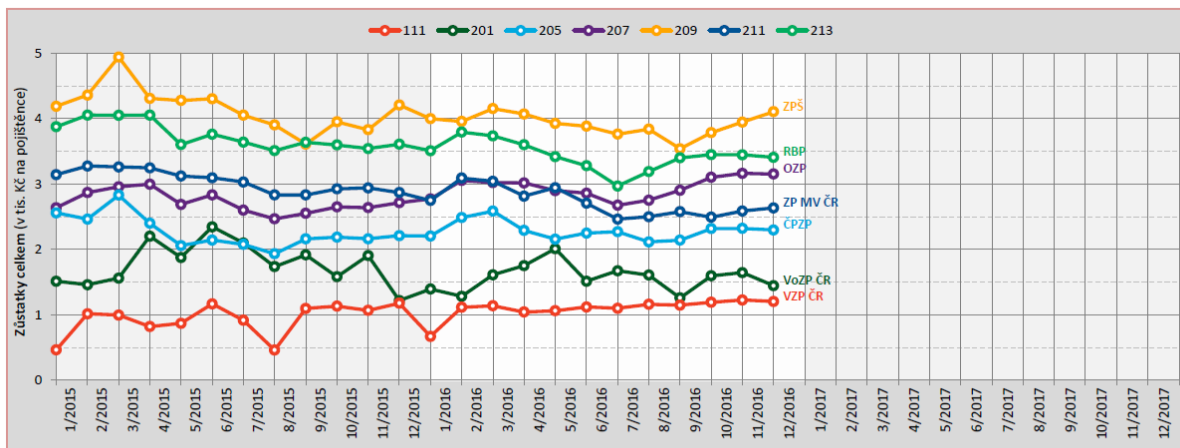
V grafu č. 4 uvádím pro srovnání hospodaření jednotlivých pojišťoven dle jejich celkových zůstatků na bankovních účtech ke konci běžných období od ledna 2015 do prosince 2016.

Graf č. 4: Zdroj: http://www.mzcr.cz/dokumenty/fondy_8058_1.html

Z výše uvedeného grafu by se mohlo zdát, že námi analyzovaná VZP ČR si stojí mezi ostatními zdravotními pojišťovnami finančně nejlépe. Při pohledu na graf č. 5 uvádějící zůstatky ne celkové, ale přepočtené na jednoho pojištěnce, však uvidíme, že tomu tak není.

CELKEM ZŮSTATKY NA BANKOVNÍCH ÚČTECH KE KONCI BĚŽNÉHO OBDOBÍ, VČ. OSTATNÍCH FONDŮ A VČ. ÚČTU REZERV V PŘEPOČTU NA JEDNOHO POJIŠTĚNCE
Pozor na vliv předsunutých plateb (viz pozn.)!

Poznámky:

Do 1. přerozdělování pojistného na veřejné zdravotní pojištění roku 2014 byla Ministerstvem financí poskytnuta návratná finanční výpomoc, tzv. předsunutá platba, ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění, v platném znění, ve výši 4,8 mld. Kč. Uvedená částka bude odečtena z přerozdělených prostředků zdravotním pojišťovnám ve dvou splátkách připadajících na měsíce listopad a prosinec roku 2014. Způsob rozdělení této předsunuté platby mezi jednotlivé zdravotní pojišťovny viz příloha s názvem předsunuté_platby.

Legenda:

111 (VZP ČR) – Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR; 201 (VoZP ČR) – Vojenská zdravotní pojišťovna ČR; 205 (ČPZP) – Česká průmyslová zdravotní pojišťovna; 207 (OZP) – Oborová zdravotní poj. zam. bank. poj. a stav.; 209 (ZPŠ) – Zaměstnanecká pojišťovna Škoda; 211 (ZP MV ČR) – Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR; 213 (RBP) – Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna

Graf č. 5: Zdroj: http://www.mzcr.cz/dokumenty/fondy_8058_1.html

Zajímavý je také pohled na tabulku č. 3 srovnávající výši peněžních prostředků ve fondu prevence. Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že VZP ČR měla v letech 2014 a 2015 (vezmeme-li v úvahu její počet pojištěnců) povážlivě málo finančních prostředků vyčleněných na prevenci. V roce 2016 již VZP finanční prostředky ve fondu prevence navýšila.

FOND PREVENCE (ÚDAJE V TIS. KČ)

Pozor na vliv předsunutých plateb (viz pozn.)!

2014	1/2014	2/2014	3/2014	4/2014	5/2014	6/2014	7/2014	8/2014	9/2014	10/2014	11/2014	12/2014
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	8 086	7 179	23 573	16 657	9 063	16 836	6 112	14 881	16 193	15 027	18 022	13 673
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	31 235	26 822	32 413	28 177	44 876	43 791	35 499	45 452	43 261	39 399	59 532	52 439
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	170 066	175 423	173 303	170 358	156 850	137 946	129 749	119 774	118 716	105 436	109 639	100 978
Oborová zdravotní poj. zam. bank. poj. a stav. (207)	49 927	44 303	49 905	58 264	62 363	63 991	67 087	73 209	77 712	79 181	80 915	82 481
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	82 736	80 396	81 105	81 821	81 066	81 847	82 661	83 365	83 905	78 499	75 344	75 372
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	165 055	161 258	160 203	180 770	165 987	156 325	170 649	165 063	155 575	164 347	153 952	142 394
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	59 447	57 868	53 081	52 870	54 928	47 902	48 172	47 752	46 743	42 719	38 272	37 267
2015	1/2015	2/2015	3/2015	4/2015	5/2015	6/2015	7/2015	8/2015	9/2015	10/2015	11/2015	12/2015
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	18 298	10 325	17 108	7 310	63 583	33 438	8 034	36 161	60 989	33 235	224 411	352 118
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	46 842	42 835	46 160	42 140	57 087	55 938	53 859	47 646	44 587	42 689	40 289	36 980
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	91 396	102 343	113 608	84 749	81 807	79 449	82 470	78 277	79 965	80 118	85 659	85 459
Oborová zdravotní poj. zam. bank. poj. a stav. (207)	81 067	74 669	78 649	87 378	93 414	94 856	98 159	99 804	100 553	102 691	103 437	100 049
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	75 728	69 747	70 854	71 429	68 274	69 018	69 641	65 183	65 871	64 450	61 329	62 014
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	181 742	178 443	174 014	192 093	179 449	168 875	179 921	174 063	160 713	178 159	158 873	146 406
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	37 810	36 072	37 811	27 077	27 558	26 229	27 868	28 796	31 065	30 967	29 671	28 805
2016	1/2016	2/2016	3/2016	4/2016	5/2016	6/2016	7/2016	8/2016	9/2016	10/2016	11/2016	12/2016
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)	628 233	657 288	283 318	250 010	199 916	154 862	122 191	86 386	112 439	70 966	50 639	
Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)	31 911	17 224	68 025	63 032	60 886	74 540	69 093	65 596	82 640	7 918	73 384	
Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)	94 386	104 952	107 209	112 384	119 054	130 259	133 238	133 901	139 495	133 804	133 802	
Oborová zdravotní poj. zam. bank. poj. a stav. (207)	99 441	93 325	97 102	101 138	105 464	105 951	105 558	106 679	108 710	106 864	106 092	
Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)	62 358	52 915	53 895	54 551	52 532	54 020	53 812	49 799	50 161	50 982	47 843	
Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)	178 039	173 688	168 881	164 619	172 567	162 879	157 259	150 339	167 232	149 957	135 222	
Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna (213)	26 644	26 825	25 088	25 796	21 931	19 019	18 571	18 764	17 724	18 015	15 635	

Poznámky:

Do 1. přerozdělování pojistného na veřejné zdravotní pojištění roku 2014 byla Ministerstvem financí poskytnuta návratná finanční výpomoc, tzv. předsunutá platba, ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění, v platném znění, ve výši 4,8 mld. Kč. Uvedená částka bude odečtena z přerozdělených prostředků zdravotním pojišťovnám ve dvou splátkách připadajících na měsíce listopad a prosinec roku 2014. Způsob rozdělení této předsunuté platby mezi jednotlivé zdravotní pojišťovny viz příloha s názvem predsunute_platby.

Stavy zůstatků BÚ k poslednímu dni běžného období.

Tab. č. 3: Zdroj: http://www.mzcr.cz/dokumenty/fondy_8058_1.html

2.3 Konkurence VZP ČR

2.3.1 Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (kód 201)

VoZP ČR byla založena 23.12.1992. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 700 873. Program preventivní péče na rok 2017 má pojišťovna rozdělený do 7 skupin:

- Program Děti (příspěvek na ozdravné pobyty do 1 000 Kč, vitamíny do 200 Kč, fixní rovnátka do 2 400 Kč, plavání pro děti do 3 let do 1 000 Kč, plavání pro děti do 18 let do 300 Kč, léčebný tělocvik a tělesná regenerace do 300 Kč, cvičení rodičů s dětmi do 6 let do 500 Kč, příspěvek dle vlastní volby 400 Kč), preventivní prohlídky do 250 Kč)
- Program Dospělí (prevence rakoviny tlustého střeva 150 Kč, plavání 300 Kč, příspěvky pro dárce krve a plazmy, léčebný tělocvik a tělesná regenerace 300 Kč, 400 Kč dle vlastní volby, 800 Kč prevence rakoviny prsu, program péče o pojištěnce pracující v riziku a jiné specifické

skupiny, dopravně psychologické vyšetření profesionálních řidičů 1 500 Kč)

- Program Maminka (prevence v těhotenství 800 Kč, prevence po narození dítěte 800 Kč, vitamíny těhotným ženám 200 Kč)
- Program Očkování (klíšťová encefalitida, rakovina děložního čípku, závažné infekční nemoci)
- Program Zdravá rodina (další očkování mimo výše uvedené, léčebný tělocvik, sportovní pomůcky, ošetření chrupu dětem fluorizací)
- Program Student (další očkování mimo výše uvedené, léčebný tělocvik, ozdravný pobyt)

Dále pojišťovna nabízí program prevence Válečný veterán.³¹

2.3.2 Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (kód 205)

Česká průmyslová zdravotní pojišťovna byla pod názvem Hutnická zaměstnanecká pojišťovna (dále jen HZP) zřízena dne 1.12.1992. V letech 1996 - 2009 proběhlo sloučení HZP se ZZP ATLAS (Zaměstnanecká zdravotní pojišťovna), Zdravotní pojišťovnou AGEL a s Českou národní zdravotní pojišťovnou včetně změny názvu HZP k datu 1.10.2009 na Českou průmyslovou zdravotní pojišťovnu (ČPZP). Ke dni 1.10.2012 se ČPZP na základě rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví sloučila se Zdravotní pojišťovnou METAL – ALIANCE. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 1 230 601. Počet klientů pojišťovny každoročně roste. ČPZP poskytuje své služby prostřednictvím 110 poboček po celé ČR. Na rok 2017 má ČPZP připraven preventivní program rozdělený do tří skupin. Jednotlivé preventivní programy jsou seskupeny do balíčků; pro čerpání v rámci balíčku platí limit uvedený vedle názvu balíčku. Čerpat je možné programy z několika balíčků, maximálně však do limitu určeného pro ten který preventivní program.

- Preventivní programy pro děti a mládež do 18 let včetně (až 1 500 Kč)
  - Balíček Očkování (až 1 500 Kč) (příspěvek na preventivní očkování)
  - Balíček Pohyb (až 500 Kč) (příspěvek na školku či školu v přírodě, letní tábory a organizované plavecké kurzy)

³¹ *Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <https://www.vozp.cz>

- Balíček Zdravé zuby a oči (až 500 Kč) (příspěvek na rovnátka a vyšetření zraku)
- Balíček Zdravé dítě (až 500 Kč) (kosmetické přípravky pro děti, monitory dechu, chůvičky, cvičení s dětmi atd.)
- Balíček DIA (až 1 000 Kč) (prevence zhoršení diabetes a příspěvek pro nemocné celiakii)
- Balíček Gratis (vitamíny pro děti zdarma, nepočítá se do limitu 1 500 Kč!)
- Balíček Mix (až 1 000 Kč) (příspěvek na sportovní prohlídku, prevenci trombózy a prevenci rakoviny kůže)
- Preventivní programy pro ženy od 19 let. Čerpat je možné z více balíčků až do dosažení limitu 1 000 Kč.
  - Balíček Očkování (až 700 Kč)
  - Balíček Prevence (až 1 000 Kč)
  - Balíček Mix (až 1 000 Kč) (laserové operace očí, sportovní prohlídka)
- Preventivní programy pro muže od 19 let (až 1 000 Kč)³²
  - Balíček Očkování (až 700 Kč)
  - Balíček Prevence (až 1 000 Kč)
  - Balíček Mix (až 1 000 Kč) (laserové operace očí, sportovní prohlídka)
  - Balíček Muž (až 500 Kč) (příspěvek na erektilní disfunkci)

2.3.3 Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (kód 207)

OZP byla založena v roce 1993 a v roce 2000 se sloučila se STAZPO – Stavební zdravotní pojišťovnou. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 724 240. ČPZP poskytuje své služby prostřednictvím 24 poboček, v každém kraji má minimálně jednu pobočku. OZP pro své klienty nabízí zdravotně preventivní programy. Zcela zdarma nabízí např. preventivní vyšetření rakoviny prsu, rakoviny kůže, vyšetření prevence infarktu, rakoviny prostaty, osteoporózy, rakoviny ledvina a nádorů břišních orgánů a rakoviny dutiny ústní. Přispívá také na očkování, ozdravné pobyty dětí a mládeže, nabízí se slevou dětské

---

³² Česká průmyslová zdravotní pojišťovna České republiky [online]. [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <https://www.cpzp.cz>

úrazové pojištění, příspěvek pro dárce krve (1 000 Kč), příspěvky na onkologicky nemocné a v rámci programu na odvykání kouření proplácí klientům až 4 000 Kč.³³

2.3.4 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (kód 209)

Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (ZPŠ) byla zřízena ke dni 15.10.1992 na základě žádosti podané firmou ŠKODA, automobilová akciová společnost (nyní ŠKODA AUTO, a.s.) Mladá Boleslav. ZPŠ se postupně vyvinula v regionální zdravotní pojišťovnu se silnou vazbou na zakladatelskou firmu ŠKODA AUTO, a.s. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 141 872. Co do počtu klientů se jedná o nejmenší českou pojišťovnu. Počet klientů pojišťovny rok od roku pomalu roste. V současné době má ZPŠ sídlo v Mladé Boleslavi a pobočky v Rychnově nad Kněžnou a Vrchlabí a také kontaktní místa v Jilemnici, Kvasinách, Nymburce a Liberci.

V rámci zdravotních programů 2017 nabízí ZPŠ svým klientům příspěvek na očkování, na preventivní vyšetření karcinomu prsu, příspěvek na prvotrimestrální screening (1 200 Kč), příspěvek na zlepšené služby pro novorozence (např. autosedačka, nákup plen, 1 000 Kč), fixní rovnátka (1 600 Kč), ozdravný pobyt, plastovou sádku, moderní léčebné metody atd. Pros své pojištěnce nabízí také balíčky např. pro těhotné ženy (500 Kč), pro žáky a studenty (300 Kč), pro seniory (300 Kč).³⁴

2.3.5 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (kód 211)

ZP MV ČR byla zřízena ke dni 1.10.1992 rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. Ke dni 1. 5. 1997 se s pojišťovnou sloučila zdravotní pojišťovna GRÁL – Železniční zdravotní pojišťovna a ke dni 1.1.1998 Regionální zaměstnanecká zdravotní pojišťovna. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 1 283 628. Jedná se o druhou největší zdravotní pojišťovnu v ČR. Počet klientů pojišťovny rok od roku roste. V současné době má pojišťovna 5 poboček a několik teritoriálních pracovišť. V letech 2015 a 2016 se stala ZP MV ČR v anketě HealthCare Institute Nejlepší zdravotní pojišťovnou roku. Svým pojištěncům nabízí pojišťovna preventivní programy, Program slev a výhod, léčebně ozdravné pobyty, levné cestovní pojištění pro studenty a má založen

³³ OZP [online]. [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <http://www.ozp.cz>

³⁴ Zaměstnanecká pojišťovna Škoda [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <https://www.zpskoda.cz>

také Klub pojištěnců, v rámci něhož mohou členové využívat slev na zboží a služby u obchodních partnerů.

Programy preventivní péče v roce 2017 zahrnují následující:

- Program prevence onkologických onemocnění (500 Kč)
- Program pro dárce krve, krevní plazmy a kostní dřeně (3000 Kč)
- Program prevence infekčních onemocnění (očkování) (600 Kč)
- Program prevence civilizačních onemocnění (400 Kč) (preventivní vyšetření)
- Program pro předškolní děti (600 Kč) (návuk dentální hygieny u dentisty, bezpečkové potraviny, sestavení jídelníčku, ozdravný pobyt, sportovní preventivní prohlídky, senzory na kontinuální měření glukózy)
- Program pro školní děti (600 Kč) (totéž jako pro předškolní děti a fixní rovnátka zubů)
- Program pro těhotné a ženy po porodu (800 Kč) (předporodní kurz, vitamíny a doplňky stravy, těhotenské vyšetření, účast otce u porodu, epidurální analgesie, odběr pupečnickové krve)
- Program pro studenty (600 Kč) (lékařská prohlídka před studijní cestou do zahraničí, preventivní sportovní prohlídky)
- Program pro seniory (200 Kč) (sportovní aktivity, nordic walking, skupinové cvičení)
- Program lupénka (500 Kč)³⁵

2.3.6 Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (kód 213)

RBP byla zřízena v roce 1993. V roce 1996 došlo ke sloučení RBP s Moravskou zdravotní pojišťovnou. Počet klientů pojišťovny k 1.1.2016 byl 432 854. Počet klientů pojišťovny rok od roku pomalu roste. Pojišťovna má v současné době pobočky v Moravskoslezském, Zlínském, Olomouckém, Jihomoravském a Ústeckém kraji a v Praze. Pro své pojištěnce nabízí balíčky prevence, bonusový program a slevový program.

---

³⁵ Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.zpmvcr.cz>

Balíčky prevence:

- Pro děti do 6 let (až 1 000 Kč) (očkování, nákup bezpečných potravin, monitor dechu, školka v přírodě, pohybové aktivity, nákup mléčné výživy, léčiv na fluoridaci zubů a vitamínů)
- Pro mládež 7 a ž 18 let (až 1 000 Kč) (očkování, rovnátka, bezpečné potraviny, účast v programu stop obezitě, vyšetření pigmentových změn na kůži, škola v přírodě, pohybové aktivity, vitamíny)
- Nad 19 let (až 1 000 Kč) (očkování, pohybové aktivity, diagnostické vyšetření, bezpečné potraviny, sportovní prohlídka, léčiva při nezhojbném zbytnění prostaty, hormonální přípravky, zubní náhrady, vitamíny, preventivní vyšetření, podbalíček pro těhotné ženy – předporodní kurzy, vitamíny, epidurální analgezie, vyšetření plodu ultrazvukem, nákup porodnického gelu).³⁶

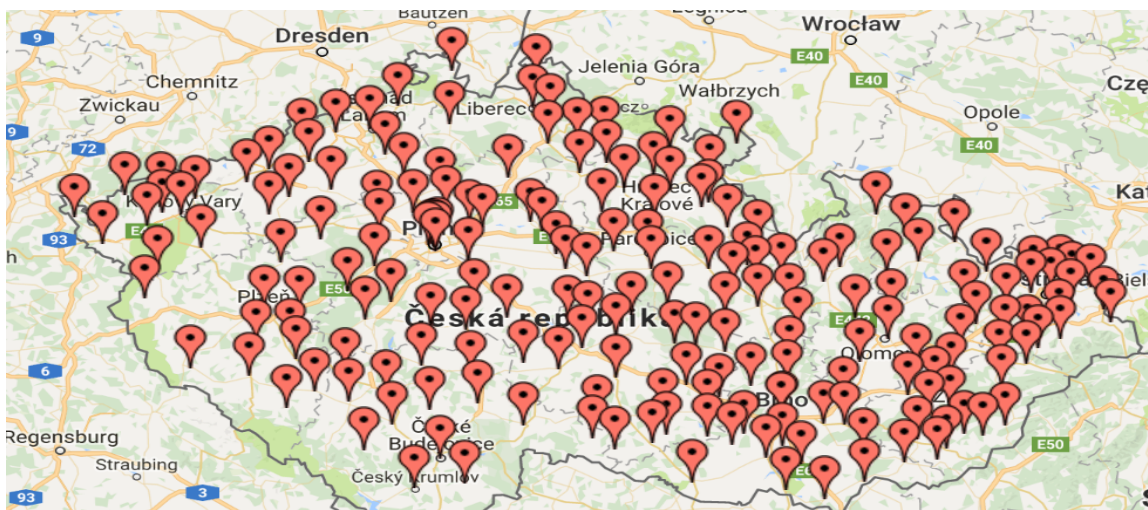
³⁶ Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR [online]. [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <http://www.rbp-zp.cz>

3 POSTAVENÍ VZP ČR

3.1 Postavení VZP ČR vůči potenciálnímu klientovi a klientovi, klientské zázemí

VZP ČR má postavení největší české zdravotní pojišťovny, která má také nejvíce pojištěnců (klientů). U VZP bylo k 31. 12. 2015 pojištěno celkem 5 934 051 osob. Z uvedeného počtu bylo 2 973 379 (50,1 %) mužů a 2 960 672 (49,9 %) žen. Oproti 31.12.2014, kdy bylo evidováno 5 968 807 pojištěnců, došlo v roce 2015 ke snížení počtu pojištěnců o 34 756 osob. Nejvíce pojištěnců eviduje VZP ve věkové skupině 35 – 40 let a dále pak ve věkové skupině 60 – 65 let. Nejvíce pojištěnců eviduje VZP v hlavním městě Praze, dále pak ve Středočeském kraji a Jihomoravském kraji. Největší konkurenční výhodou VZP oproti ostatním pojišťovnám je v očích klientů její dostupnost (se svými 190 pobočkami po celé zemi je pro klienta nejdostupnější zdravotní pojišťovnou) a také to, že VZP ČR má smlouvy s 96 % praktickými lékaři a s velkým množstvím (40 tis.) zdravotnických zařízení.

Obrázek č. 1 ukazuje, že pobočky VZP ČR jsou v České republice opravdu strategicky rozmístěny. Klient tedy nemusí mít strach, že kvůli návštěvě pojišťovny bude muset daleko cestovat. Tato skutečnost je zejména pro starší klienty důležitá. Pro své klienty nabízí VZP také možnost objednat se na některé pobočky dopředu on-line a tím minimalizovat čekací dobu, kterou by jinak klient na pobočce strávil. On-line objednání je v současnosti možné již na více než 50 poboček.

Obr. č. 2: Pobočky VZP ČR v České republice. Zdroj: <https://www.vzp.cz/kontakty/pobočky>

Zákonem č. 48/1997 Sb. je definováno právo pojištěnce na časovou a místní dostupnost zdravotních služeb poskytovaných smluvními poskytovateli příslušné zdravotní pojišťovny, a v souvislosti s tím je pojišťovněm dána povinnost definovanou dostupnost pro své pojištěnce zajistit. Nařízením vlády č. 307/2012 Sb. jsou pak s účinností od 1. 1. 2013 definovány dojezdové doby, které vyjadřují místní dostupnost, a lhůty plánovaných hrazených služeb, které vyjadřují časovou dostupnost.

VZP ČR disponuje nejširší sítí smluvních poskytovatelů zdravotnických služeb a plní s její pomocí nařízení vlády v maximální možné míře, což je i pro klienty VZP ČR velmi pozitivní. K 31.12.2015 měla VZP ČR nasmlouváno 36 390 ambulantních poskytovatelů zdravotních služeb, 267 lůžkových poskytovatelů zdravotních služeb, 124 léčen dlohodobě nemocných, 40 lánzí, 1 ozdravovnu, 768 zdravotnických dopravních služeb, 291 zdravotnických záchranných služeb a 2 413 lékáren a výdejen zdravotnických materiálů VZP nabízí svým klientům a potenciálním klientům také Informační centrum, na které se klienti či potenciální klienti mohou obrátit v nenadálé nebo nové situaci. Na klientskou linku 952 222 222 se v pracovních dnech v době od 8.00 do 18.00 hodin mohou obrátit např. při řešení otázek týkajících se veřejného zdravotního pojištění, cestovního zdravotního připojištění při cestě do zahraničí, smluvního zdravotního pojištění pro cizince pobývající v ČR apod. Na svých webových stránkách se VZP snaží vůči klientovi a potenciálnímu klientovi prezentovat také coby rádce. V sekci Plátcí dává k dispozici aktuality a informace o pojištění, jsou zde také formuláře ke stažení.

Pro klienty pojišťovny je přínosná aplikace Moje VZP, která klientovi umožňuje on-line sledovat stav placení pojistného. Klient tedy např. může zjistit, zda není s placením v prodlení, či zda nemá u pojišťovny dluh. V aplikaci je také dostupný přehled vykázané péče. Klient tedy např. zjistí, jakou zdravotní péči a výkony na něm vykázal jeho ošetřující lékař a kolik za něj zaplatila pojišťovna. Registrace do aplikace Moje VZP je možná on-line.

VZP ČR nabízí svým klientům následující výhody a příspěvky³⁷:

- Finanční příspěvky z fondu prevence
- Klub pevného zdraví – slevy u partnerů VZP
- Přímořské léčebně-ozdravné pobyty Mořský koník
- Výhodné komerční pojištění
- Akce VZP pro celou rodinu

Já sama jsem klientka VZP ČR a spousta mých známých, přátel a členů rodiny je také klienty této pojišťovny. Z vlastní zkušenosti (a také po diskuzi s dalšími klienty VZP) mohu říci, že VZP využívá toho, že má stále ještě největší klientelu ze všech zdravotních pojišťoven v ČR. VZP se nesnaží aktivní reklamou získat nové klienty (nebo pokud přece jen ano, tak tato snaha není moc viditelná) a o své klienty se nesnaží nijak výrazně pečovat. Jako příklad uvedu, že velké množství pojištěnců VZP ČR, se kterými jsem hovořila (včetně mne samotné), nemá vůbec představu o tom, co jim VZP jako svým klientům nabízí za výhody. Spousta klientů se totiž do VZP takzvaně narodila. Klientem VZP byla maminka a dítě se po porodu stalo taky automaticky klientem této pojišťovny. A mnohé tyto děti jsou nyní už dospělé a stále zůstávají klienty VZP. A to ne z důvodu, že by byli přesvědčeni o tom, že VZP ČR je tak nejlepší zdravotní pojišťovna v ČR, ale prostě tak nějak z principu a ze setrvačnosti. Spousta lidí v České republice (zejména těch starších) se totiž nad svou pojišťovnou nezamýšlí. VZP své klienty aktivně neupozorňuje na benefity, které má pro ně připraveny. Klientů má stále ještě dost a pravděpodobně tedy neměla doposud zapotřebí lákat nové klienty na benefity.

Podle statistik ale klientů VZP ČR každoročně ubývá a pojišťovna by měla začít tuto situaci řešit. Spousta klientů již totiž zjistila, že jiné pojišťovna na českém trhu se snaží pečovat o svého klienta lépe, než VZP ČR. Jako klienta VZP ČR (už od svého narození) jsem s VZP spokojená z toho důvodu, že ať jdu k jakémukoliv lékaři, mám téměř 100% jistotu, že bude mít smlouvu s mou zdravotní pojišťovnou. U jiných pojišťoven bych si dopředu tak jistá nebyla. Výhodou je v mých očích také to, že pobočky této pojišťovny jsou v každém větším městě. Z těchto dvou důvodů jsem nikdy vážně nepřemýšlela nad tím, že bych svou zdravotní pojišťovnu změnila.

---

³⁷ Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

Už několikrát jsem ale přemýšlela nad tím, že vlastně nevyžívám žádných benefitů, které VZP nabízí. V roce 2016 jsem se rozhodla tento stav změnit a požádat o některý z příspěvků. Podívala jsem se tedy na webové stránky pojišťovny a začala jsem hledat. Zaujal mě hned první příspěvek u fondu prevence, a to příspěvek na pohybové aktivity. Super, nechám si tedy proplatit permanentku do posilovny! Jenomže vzápětí na mě vyskočila ikonka, která hlásala, že se musím nejprve stát členem Klubu pevného zdraví. Přihlásila jsem se tedy ke členství v klubu a doufala jsem, že tím je to vyřízené. Jenomže další ikonka hlásala, že musím zajít na pobočku a tam podepsat nějaký formulář.... Tím veškeré mé pokusy o čerpání příspěvků skončily. Odložila jsem je na dobu, kdy budu mít hodně volného času na nastudování všech pravidel VZP týkajících se příspěvků a na cestování do některé z poboček pojišťovny. Teď při podrobném studiu webových stránek VZP vidím, že jsem asi panikařila zbytečně a postup dosáhnout na příspěvek VZP není až tak složitý, ba dokonce není ani podmíněný členstvím v Klubu pevného zdraví. Při zběžném pohledu na web VZP však celý postup tak jednoduše nevypadá.

Co tím vším chci říci? Můj dojem (který mi potvrdili i ostatní pojištěnci VZP) je ten, že VZP má nastaven program klientských benefitů a výhod, ale nedělá nic pro to, aby klienti tyto výhody skutečně čerpali. Proč taky? Pro pojišťovnu je výhodnější, když klienti čerpají z peněz pojišťovny co nejméně. Srovnám-li však klientský program VZP a ostatních českých zdravotních pojišťoven, tak program a benefity VZP nejsou až tak moc zajímavé, jako benefity některých jiných pojišťoven. Krom toho jsou benefity na webových stránkách VZP prezentovány značně nepřehledně. Tato nepřehlednost hodně klientů od čerpání benefitů odradí.

3.1.1 Finanční příspěvky z fondu prevence

Na jejich čerpání má nárok pojištěnec u VZP, který nedluží na pojistném (či penále) na zdravotním pojištění. O příspěvek může žádat pojištěnec starší 18 let nebo zákonný zástupce pojištěnce VZP mladšího 18 let (po předložení rodného listu dítěte a dalších potřebných dokladů).

Podání žádosti o příspěvek je každoročně časově omezeno. V letošním roce je nutné podat žádost o příspěvek do 30.11.2017 (či do doby, než bude program z důvodu

vyčerpání finančního limitu předčasně ukončen). K proplacení se přijímají originály dokladů vystavené vždy v konkrétním roce (nyní tedy doklady vystavené od 1.1.2017) a ne starší 3 měsíců. V praxi to tedy znamená, že pokud chce klient získat příspěvek na některou z aktivit (např. na očkování), nejprve tuto aktivitu zaplatí a poté do tří měsíců od vystavení dokladu o platbě tento doklad přinese k proplacení na VZP ČR. O finanční příspěvek si může klient VZP požádat osobně na pobočce či zaslat poštou žádost (spolu s potřebnými doklady).

Příspěvky z fondu prevence VZP ČR jsou rozčleněny do čtyř kategorií:

- Děti (do 18 let)
- Dospělí (nad 18 let)
- Maminky

Příspěvky pro děti

Dětem jsou nabízeny z fondu prevence příspěvky na následující aktivity:

- Pohybové aktivity ve škole i mimo ni, snížení nadváhy (až 1 000 Kč)
  - Sestavení jídelníčku
  - Sportovní prohlídka
  - Pohybové aktivity
- Zdravotní pomůcky pro diabetiky (až 500 Kč)
- Očkování – proti chřipce (150 Kč), proti klíšťové encefalitidě (500 Kč), proti virové hepatitidě A (500 Kč), očkování pro cesty do zahraničí (očkování proti žluté zimnici, japonské encefalitidě, břišnímu tyfu a vzteklině; 500 Kč), proti lidským papilomavirům (500 Kč), proti meningokokovým nákazám (až 2 500 Kč), proti virové hepatitidě A pro dobrovolníky od 15 let působící ve zdravotnickém zařízení (1 500 Kč)
- Vyšetření kožních znamének (až 500 Kč)
- Celiakie a další příspěvky (až 6 tis. Kč na nákup bezpečnostních potravin)
- Léčebně-ozdravné pobyty (1 200 Kč)

Celkem můžou děti ročně čerpat až 1 500 Kč (nekombinováno z výše uvedených programů).

Příspěvky pro dospělé

Dospělým jsou nabízeny z fondu prevence příspěvky na následující preventivní aktivity:

- Pohyb, snížení nadváhy, odvykání kouření
  - Až 500 Kč na pohybové aktivity nebo sestavení jídelníčku. Podmínkou je, že minimální výše dokladu je 1 500 Kč. Tedy donesete pojišťovně doklad na 1 500 Kč a ona vám z toho 500 Kč proplatí.
  - 2500 Kč odvykání kouření (léčivé přípravky, odvykací kůra)
- Zdravotní pomůcky pro diabetiky (500 Kč)
- Pomůcky pro trénink paměti
  - Kognitivní pomůcky (až 500 Kč) pro trénink paměti (pro pojištěnce nad 65 let)
  - až 1 000 Kč na edukaci rodin v rámci prevence emočního vyčerpání osob, které pečují o rodinné příslušníky nemocné Alzheimerovou chorobou.
- Prevence rakoviny, vyšetření kožních znamének (500 Kč)
- Očkování
  - až 150 Kč na očkování proti chřipce (dospělým do 65 let), očkování proti klíšťové encefalitidě (500 Kč), proti virové hepatitidě A, B (včetně kombinované vakcíny A/B) (500 Kč), proti meningokokovým nákazám (500 Kč), až 500 Kč na očkování pro cesty do zahraničí (očkování proti žluté zimnici, japonské encefalitidě, břišnímu tyfu a vzteklině), až 1 000 Kč na očkování proti pásovému oparu (určeno dospělým od 50 let), až 1 500 Kč na očkování proti virové hepatitidě A, B (včetně kombinované vakcíny A/B) pro dobrovolníky působící ve zdravotnickém zařízení

- Celiakie a další příspěvky
  - Nákup bezpečných potravin (až 6 tis. Kč pro studenty do 26 let s diagnózou celiakie)
  - Kurzy první pomoci nebo kurzy nácviku kardiopulmonální resuscitace (1 000 Kč)
  - kurzy pro zdravotnické pracovníky (1 000 Kč)

Celkem můžou dospělí ročně čerpat až 1 500 Kč (nekombinováno z výše uvedených programů).

Příspěvky pro maminky

Určeno pro těhotné ženy a ženy do 12 měsíců po porodu.

Příspěvek až 1 000 Kč v oblasti:

- prvotrimestrální screening
- pohybová aktivita v těhotenství, kurz přípravy k porodu pořádaný porodnicí, ochranné pomůcky pro doprovod u porodu
- absorpční prsní vložky, kontaktní kojící kloboučky, chrániče prsních bradavek, tampony do podprsenky, formovače bradavek, odsávačky mateřského mléka včetně příslušenství a náhradních dílů, nádoby na uchovávání mateřského mléka
- balíček dentální hygieny (zubní a mezizubní kartáčky, zubní pasty, dentální nitě, ústní vody)³⁸

Pozitivní novinkou oproti minulému roku je možnost čerpat příspěvek na kurz první pomoci či kurz nácviku kardiopulmonální resuscitace. Nevýhodou je, že loni hojně čerpaný příspěvek na dentální hygienu je letos určen pouze pro ženy spadající do kategorie Maminky.

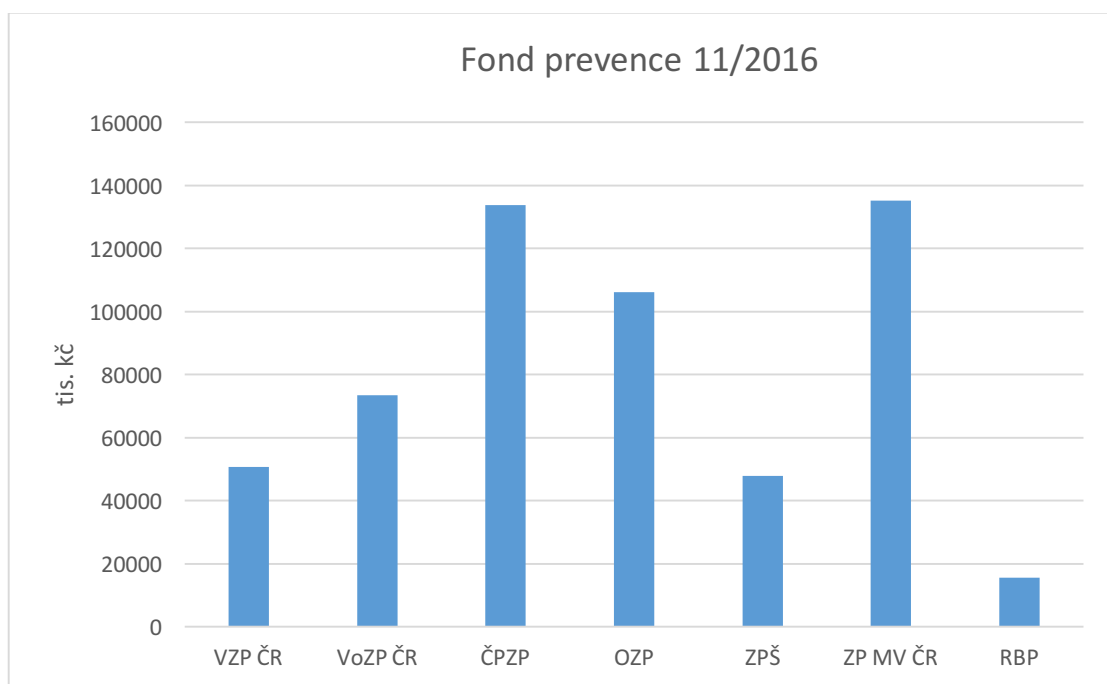
V roce 2015 vynaložila VZP na prevenci z fondu prevence necelých 400 mil. Kč. Největší zájem byl o příspěvky na pohybové aktivity, dále o očkování proti klíšťové encefalitidě, proti různým typům žloutenky a nastávající maminky měly největší zájem o prvotrimestrální screening. V roce 2016 byl fond prevence navýšen na 629 mil. Kč.³⁹ Přepočteme-li výši fondu prevence na počet pojištěnců u VZP v roce 2016, vychází nám

³⁸ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

³⁹ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: Výroční zprávy* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

částka 106 Kč z fondu prevence na 1 pojištěnce v roce 2016! To opravdu není mnoho. Pojišťovna samozřejmě počítá s tím, že ne každý si o příspěvek z fondu prevence požádá. A pokud by se finance na jednotlivé benefity vyčerpaly předčasně, tak je poskytování benefity ukončeno (tak jak se to např. v roce 2016 stalo s příspěvkem na dentální hygienu, které byly vyčerpány ještě před koncem roku).

Graf č. 6 ukazuje zůstatky ve fondu prevence v listopadu roku 2016. Zatímco např. Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra měla v listopadu roku 2016 zůstatek ve fondu prevence 135 222 tis. Kč, VZP ČR měla v tomtéž období ve fondu prevence pouhých 50 639 tis. Kč.

Graf č. 6: Finance ve fondech prevence (v tis. Kč) Zdroj: http://www.mzcr.cz/dokumenty/fondy_8058_1.html (vlastní zpracování)

Srovnání příspěvků z fondu prevence VZP a jiných zdravotních pojišťoven

Ze srovnání nevychází VZP zrovna nejlépe. U VZP postrádám tyto benefity (které jsou dle mého názoru klientsky zajímavé), které nabízejí jiné zdravotní pojišťovny:

- příspěvky na vitamíny (nabízí VoZP ČR, ČPZP, RBP)
- příspěvky na rovnátka (nabízí VoZP ČR, ČPZP, ZP MV ČR)
- prevence rakoviny tlustého střeva, rakoviny prsu (nabízí VoZP ČR, ZPŠ), prostaty, osteoporózy a dalších (nabízí OZP, ZP MV ČR)
- příspěvky na školku či školu v přírodě a tábory (nabízí ČPZP, RBP)

- příspěvky na laserové operace očí (nabízí ČPZP)
- příspěvek na erektilní disfunkci (nabízí ČPZP)

Jako zdravá dospělá žena s negativním vztahem k očkování si z aktuální nabídky benefitů VZP vyberu pouze příspěvek na cvičení a prevenci rakoviny kůže v celkové hodnotě 1 000 Kč. Uvítala bych přinejmenším příspěvky i na prevenci ostatních druhů rakovin či třeba vitamíny.

3.1.2 Klub pevného zdraví VZP

Členek Klubu pevného zdraví VZP se může stát každý pojištěnec VZP ČR, který se ke členství přihlásí. Přihlášení ke klubu je možné on-line i na pobočce.

Klub pevného zdraví má VZP založen již více než 10 let a v současnosti má téměř 1,2 mil. členů. Členství v Klubu pevného zdraví přináší členům výhody v podobě slev u smluvních partnerů VZP. Členové Klubu mají například 15% slevu na nabídku v e-shopu firmy Litex či 10% slevu na zakoupení matrace u společnosti ProSpánek SE.⁴⁰

3.1.3 Mořský koník

Každoročně pořádá VZP ve spolupráci s některou cestovní kanceláří léčebně-ozdravné pobyty u moře určené dětem od 6 do 18 let. Letos se ve spolupráci s CK Kovotour Plus, s.r.o. uskuteční pět po sobě jdoucích třítydenních turnusů u Egejského moře na řeckém poloostrově Chalkidiki. Pobyty se budou konat od začátku června do poloviny září. Bude se jich moci zúčastnit 1 600 chronicky nemocných dětí, pojištěných u VZP ČR. Všechny pobyty jsou s finanční spoluúčastí zákonných zástupců dítěte, a to ve výši 6 200 Kč až 13 500 Kč v závislosti na zvoleném termínu pobytu.⁴¹

3.1.4 Výhodné komerční pojištění

VZP nabízí svým klientům 10% slevu na cestovní pojištění, pojištění majetku a odpovědnosti občanů, pojištění běžné občanské odpovědnosti, úrazové pojištění a zdravotní pojištění PATRON. Pro studenty nabízí navíc slevu 20 % na cestovní pojištění, kterou lze kombinovat s 10% slevou pro pojištěnce VZP. Pro členy Klubu zdraví nabízí VZP slevu 30 % na cestovní pojištění a 15 % na pojištění majetku a odpovědnosti občanů.

⁴⁰ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

⁴¹ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

Slevy pro členy Klubu zdraví ale platí pouze při uzavření smlouvy na pobočce, nikoliv on-line. Pro rodiny s dětmi nabízí VZP slevu až 75 % na roční rodinný paušál pro opakované pobyty během 1 roku s pobytem v zahraničí do 90 dnů.⁴²

3.2 Postavení VZP ČR vůči vládě a partnerům, podpora VZP ČR

VZP ČR byla zřízená zákonem ČNR č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, dnem 1. ledna 1992. VZP vznikla jako první ze všech zdravotních pojišťoven a má mezi nimi tedy výsadní postavení, například už tím, že byla zřízena podle zvláštního zákona a v některých případech se na ni vztahují jiná kritéria a zákonné povinnosti než na jiné pojišťovny. VZP je jedinou zdravotní pojišťovnou, která nemůže na základě platné zákonné úpravy zaniknout. VZP je členem Asociace mezinárodních neziskových zdravotních a nemocenských pojišťoven, Evropské sítě boje proti podvodům a korupci ve zdravotnictví a Mezinárodní asociace vzájemných pojišťoven.

Zdravotní pojišťovna je veřejnoprávní samosprávná organizace neziskové povahy. Mělo by tedy platit, že veškeré pojišťovnou případně uspořené i nevyčerpané finanční prostředky se vrací zpět a použijí se ke zlepšování zdravotní péče poskytované pojištěncům dané pojišťovny. Z hlediska práva je pojišťovna právnickou osobou. Financování zdravotní péče ze strany státu se stanovuje na základě tzv. dohodovacího řízení, a to na následující období, zpravidla na další pololetí. Dohodovací řízení probíhají mezi zástupci VZP, ostatních zdravotních pojišťoven a zástupci profesních sdružení poskytovatelů zdravotní péče. Cílem dohodovacích řízení je dohodnout výši úhrad a hodnoty bodu zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění. Uzavřená dohoda je předložena na schválení Ministerstvu zdravotnictví.

Mezi partnery VZP počítáme hlavně poskytovatele zdravotnických služeb, se kterými má VZP uzavřenou smlouvu. V roce 2015 zavedla VZP nový systém smluvní politiky, kdy stanovila podmínky pro žadatele o smlouvu, a to napříč celou republikou. VZP se v posledních letech snaží vystupovat navenek maximálně transparentně. V rámci této transparentnosti také začala v roce 2013 zveřejňovat smlouvy s poskytovateli péče.

---

⁴² *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

VZP se také snaží maximálně zjednodušit a zefektivnit komunikaci se svými partnery. Pro komunikaci se zdravotnickými zařízeními a plátcí pojistného spustila VZP v roce 2015 nový VZP Point, který nahradil dřívější Portál VZP. Úhrada zdravotních služeb je realizována zejména v souladu s vyhláškou MZ č. 324/2014 Sb. V některých segmentech zdravotních služeb bývají uplatňovány také mechanismy úhrad na základě dohod uzavřených v rámci Dohodovacího řízení o hodnotách bodu, výši úhrad zdravotních služeb hrazených z VZP a regulačních omezeních.

4 ZÁZEMÍ VZP ČR

4.1 Pracovní zázemí u VZP ČR

VZP patří díky své velikosti mezi jedny z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v České republice. Svým zaměstnancům nabízí zázemí silné společnosti. V roce 2011 měla VZP asi 4,5 tis. zaměstnanců. V současnosti je počet zaměstnanců VZP téměř 3,6 tis. VZP zaměstnává zaměstnance z nejrůznějších profesí, např. ekonomy, právníky, zdravotníky, pracovníky v IT či v klientském servisu a další. Protože je VZP velká národní společnost, pravidelně přijímá do svých řad nové zaměstnance. O volných pozicích inzeruje např. na svých webových stránkách. Zajímavý je program HANDICAP, kterým se snaží VZP pomoci i lidem se zdravotním omezením najít vhodnou práci. VZP pravidelně na svých webových stránkách inzeruje volné pozice i v rámci tohoto programu. Aktuálně např. nabízí volnou pozici do klientského oddělení v Brně, která je určena pro osobu zdravotně znevýhodněnou či postiženou.

Jak probíhá výběrové řízení do VZP ČR?

Výběrové řízení na většinu pozic je vícekolové. Prvním krokem je zaslání životopisu a motivačního dopisu (v reakci na vypsání inzerát o volné pozici). Vybraní uchazeči poté následně absolvují telefonický pohovor, po něm následuje strukturovaný ústní pohovor zaměřený na ověření odborných znalostí a požadovaných kompetencí. Vybraní uchazeči následně absolvují odborný test či zpracují případovou studii.

Pro své zaměstnance nabízí VZP ČR zajímavé zaměstnanecké benefity. Jsou jimi zejména:⁴³

- Propracovaný systém vzdělávání zaměstnanců včetně adaptačních programů
  - VZP umožňuje svým zaměstnancům růst pomocí nadstandardní nabídky vzdělávání
  - VZP klade důraz na krátkodobý i dlouhodobý rozvoj schopností a odborných dovedností svých zaměstnanců
  - Pořádá pro své zaměstnance workshopy, školení, odborné kongresy a konference

---

⁴³ Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: Zaměstnanecké benefity [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/kariera/zamestnanecke-benefity>

- Nabízí programy zaměřené na rozvoj a stabilizaci klíčových zaměstnanců, programy zaměřené na rozvoj manažerských kompetencí, adaptační programy pro nové zaměstnance a specifické skupiny zaměstnanců
- Pro manažery VZP je k dispozici speciální rozvojový informační e-portál
- E-learningové vzdělávání
- Týden dovolené navíc
  - nad rámec stanovený zákonem
- Pružná pracovní doba
  - VZP umožňuje svým zaměstnancům flexibilní organizování pracovní doby
- Sociální půjčky a výpomoci
  - V tíživých situacích je VZP připravena pomoci svým zaměstnancům formou sociálních půjček a výpomocí
- Sick days
  - V mimořádných situacích umožňuje VZP čerpat svým zaměstnancům dny zdravotního nebo sociálního volna
- Odměňování podle výkonu
  - Významnou část mzdy zaměstnanců VZP tvoří její variabilní složka, jejíž výše závisí na celkových výsledcích i na individuálním výkonu každého jednotlivce
- Stravenky
- Možnost práce na zkrácený úvazek
- Sociální zabezpečení
  - VZP přispívá svým zaměstnancům na životní pojištění nebo penzijní připojištění

VZP se snaží udržovat image dobrého (ne-li výborného) zaměstnavatele. Na svých webových stránkách věnuje dostatek prostoru pro prezentaci svých spokojených zaměstnanců. Z těchto prezentací vyplývá, že práce u VZP je pro ně životním posláním a přináším jim uspokojení.

4.2 Majetkové zázemí a hospodaření VZP ČR

Sídlem VZP ČR je Praha 3, Orlická 4/2020. VZP je jediným akcionářem společnosti Pojišťovna VZP, a. s. (PVZP), dceřiná společnost VZP ČR, která vykonává v souladu s povolením MF č. j. 322/102368/2003 ze dne 1. 12. 2003 pojišťovací činnost v rozsahu pojistných odvětví neživotních pojištění, činnosti související s pojišťovací činností a zajišťovací činnost pro neživotní pojištění. PVZP se specializuje na zdravotní pojištění cizinců, dále poskytuje cestovní pojištění, úrazové pojištění, odpovědnostní pojištění občanů a podnikatelů, pojištění závažných onemocnění a komerční zdravotní pojištění. V průběhu roku 2015 vlastnila VZP 51 % akcií společnosti IZIP, a.s. Ke konci roku 2015 byla uplatněna původními akcionáři práva plynoucí ze smluv o úplatném převodu cenných papírů k 46 % akcií vlastněných na základě těchto smluv VZP.

VZP hospodaří s vlastním majetkem a s majetkem jí svěřeným. Majetek, se kterým hospodaří VZP, nemůže být předmětem konkursu ani vyrovnání. V případě platební neschopnosti VZP zaručuje uhrazení nákladů poskytnuté zdravotní péče po vyčerpání rezervního fondu státní rozpočet České republiky ve formě návratné finanční výpomoci. V praxi to znamená, že VZP nemůže zbankrotovat. Na základě Usnesení vlády č. 823 a č. 882 byly v roce 2013 VZP poskytnuty návratné finanční výpomoci v celkové výši 1 700 mil. Kč, které byly určeny k úhradě závazků VZP. Splátkový kalendář úhrad závazku se pojišťovně zatím daří plnit. Příjmy VZP jsou zajištěny zejména z prostředků povinného zdravotního pojištění (platby od pojištěnců, zaměstnavatelů a od státu). Další zdroje příjmu VZP tvoří vlastní zdroje vytvořené využíváním fondů pojišťovny, příjmy plynoucí z přirážek k pojistnému, z pokut a poplatků z prodlení účtované pojišťovnou a dary. Výdaje VZP tvoří z největší části platby za poskytnutou zdravotní péči dle smluv uzavřených se zdravotnickými zařízeními. Dalšími výdaji VZP jsou pak zejména platby jiným zdravotním pojišťovnám anebo jiným subjektům na základě smluv o finančním vypořádání plateb za zdravotní služby poskytnuté pojištěncům dané pojišťovny, úhrady nákladů nutného neodkladného léčení v cizině a náklady na vlastní činnost.

Hospodaření VZP můžeme sledovat pomocí účetně oddělených fondů VZP a činností, kterými (v souladu se zákonem č. 551/1991 Sb.) jsou:

- Základní fond zdravotního pojištění

Je tvořen platbami pojistného na veřejné zdravotní pojištění, včetně dalších příjmů (pokuty, přírážky k pojistnému, penále a náhrady škody. Slouží k úhradě zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění, k přidělům do provozního fondu ke krytí nákladů na činnost pojišťovny a k přidělům dalším fondům.⁴⁴

- Provozní fond

Využívá se k úhradě nákladů na činnost pojišťovny (náklady na informační systém, kontrolní a revizní systém, náklady související s výběrem pojistného, náklady na provoz kontaktních míst pro styk s klienty a veškeré další náklady na provoz pojišťovny). Zdroje fondu tvoří především přiděly ze základního fondu.

- Fond reprodukce majetku

Využívá se k soustředování prostředků na pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Zdrojem fondu jsou odpisy, přiděly z provozního fondu, dary, přiděly ze zisku vytvořeného ve zdaňované činnosti a další zdroje.

- Sociální fond

Využívá se k zabezpečení kulturních, sociálních a dalších potřeb ve prospěch zaměstnanců zdravotní pojišťovny. Fond je tvořen přidělem ve výši maximálně 2 % z ročního objemu nákladů na mzdy a náhrady mzdy, které byly zúčtovány s provozním fondem. Tento přiděl je převeden z provozního fondu. Dalším zdrojem fondu je přiděl ze zisku po zdanění, vytvořeného ve zdaňované činnosti.

- Rezervní fond

Tvoří se přiděly z pojistného převodem části zůstatku základního fondu. Výše rezervního fondu činí 1,5 % průměrných ročních výdajů základního fondu zdravotního pojištění pojišťovny za předcházející 3 roky. Používá se ke krytí schodků základního fondu a ke krytí zdravotní péče v případě výskytu hromadných onemocnění a přírodních katastrof nebo pojišťovnou nezaviněného významného poklesu výběru pojistného; výše rezervního fondu může v takovém případě klesnout pod minimální výši.

- Fond prevence

---

⁴⁴ Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, § 7, odst. 1, zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, § 17, odst. 1.

Z fondu lze hradit zdravotní péči nad rámec zdravotní péče, která je hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Prostředky fondu lze využít také k realizaci preventivních zdravotnických programů, na podporu rehabilitačně rekondičních aktivit apod. Zdrojem fondu jsou pokuty, přírázky k pojistnému, penále a finanční prostředky vytvářené využíváním základního fondu (úroky), u VZP však maximálně do výše 0,3 % celkového objemu příjmů pojistného po přerozdělení.

- Ostatní zdaňovaná činnost

VZP je povinna vždy do 60 dnů po skončení kalendářního čtvrtletí podat Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu financí zprávu o svém hospodaření. Zjistí-li Ministerstvo zdravotnictví závažné nedostatky v hospodaření pojišťovny (např. nedodržování schváleného pojistného plánu, platební neschopnost, nenaplnění rezervního fondu apod. je oprávněno vyžadovat ve stanovené lhůtě nápravu, případně zavést nucenou správu na dobu nejvýše jednoho roku. V případě nucené správy podléhají všechna rozhodnutí vedení pojišťovny schválení správce. O regulaci a kontrolu činnosti VZP se stará řada státních orgánů (zejména ministerstev). Dominantní postavení při kontrole má samozřejmě Ministerstvo zdravotnictví, avšak ve finančních záležitostech má hlavní kontrolní funkci Ministerstvo financí. VZP také podléhá kontrole Nejvyššího kontrolního úřadu. Kontrolu činnosti všech zdravotních pojišťoven provádí ministerstvo zdravotnictví v součinnosti s ministerstvem financí dle ročního plánu kontrol. Ta se zaměřuje na komplexní kontrolu hospodaření pojišťoven, dále provádí kontroly na dílčí témata typu plnění nápravných opatření po nálezech Národního kontrolního úřadu, či průřezová témata např. oblast revizní činnosti či odměňování managementu, veřejné zakázky, zveřejňování smluv včetně úhradových dodatků. Od roku 2015 dochází k zintenzívnění kontrol (na základě dohody ministrů Andreje Babiše a Svatopluka Němečka). V případě Národního kontrolního úřadu kontrolní zjištění zahrnují mimo jiné nedostatky ve vymáhání pohledávek za pojistné, v zadávání veřejných zakázek, čerpání fondu prevence a čerpání provozního fondu.⁴⁵

Závazky VZP (bez nesplacené návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu) dosáhly k 31. 12. 2015 výše 19 362,0 mil. Kč a meziročně klesly o 2 262,9 mil. Kč, tj. o

---

⁴⁵ *Zdravotnický deník: Pozor kontrola! Zdravotní pojišťovny jsou pod permanentním dohledem* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: <http://www.zdravotnickydenik.cz/2016/06/pozor-kontrola-zdravotni-pojistovny-jsou-pod-permanentnim-dohledem/>

10,5 %. Celkové pohledávky, bez opravných položek, dosáhly výše 18 763,5 mil. Kč a meziročně klesly o 2 901,4 mil. Kč, tj. o 13,4 %. Pohledávky ve lhůtě splatnosti dosáhly výše 11 086,3 mil. Kč a meziročně vzrostly o 181,9 mil. Kč, tj. o 1,7 %. Pohledávky po lhůtě splatnosti činily 7 677,2 mil. Kč a meziročně klesly o 3 083,3 mil. Kč, tj. o 28,7 %. V roce 2015 se VZP v hospodaření dařilo. Na konci roku 2015 zbývalo na běžném účtu základního fondu zdravotního pojištění 900 mil. Kč, saldo příjmů a nákladů dosáhlo výše 1,3 mld. Kč a VZP neměla žádné závazky po lhůtě splatnosti vůči poskytovatelům zdravotních služeb. V rezervním fondu, kde ještě na začátku roku nebyly žádné prostředky, bylo ke konci roku 1,2 mld. Kč. Pozitivní vývoj ekonomické situace VZP sama pojišťovna přisuzuje celkovému ekonomickému růstu České republiky, ale také řadě manažerských opatření, které vedly k navýšení příjmové části rozpočtu a k optimalizaci výdajové složky rozpočtu.

Příjem z výběru pojistného (odkud do rozpočtu VZP přitéká většina prostředků) dosáhl v roce 2015 více než 103 mld. Kč. Na pojistném se podařilo dokonce vybrat o 3 % více, než s čím počítal zdravotně pojistný plán. Největších úspor dosáhla VZP v roce 2015 v nákladech na léky a zdravotnický materiál (zejména kardiologický). Otázka ale zní, zda je to tak dobře i pro klienty. VZP sice ušetřila na nákladech za léky a zdravotnický materiál, klienti ale tím pádem dostali od pojišťovny na lécích a zdravotnickém materiálu proplaceno o to méně. V oblasti léčivých přípravků VZP v roce 2015 ušetřila přibližně 1 mld. Kč. VZP ale tvrdí, že všechny ušetřené prostředky se obratem vrátily zpět do zdravotní péče, takže tato úspora neměla sebemenší negativní vliv na pacienty. Argumentuje tím, že např. finance ušetřené na receptových léčivech umožnily výrazně navýšit rozpočet na nejmodernější léky pro nejtěžší chronické pacienty.

Náklady pojišťovny na zdravotní služby za rok 2015 byly ve výši 146,9 mld. Kč. Oproti roku 2014 bylo čerpání nákladů na zdravotní služby vyšší o cca 3 766,0 mil. Kč, tj. o 2,6 %. Náklady na ambulantní péči za rok 2015 byly čerpány ve výši 36 253 mil. Kč, tj. o 2,5 % vyšší oproti roku 2014. Náklady na ústavní péči byly v roce 2015 čerpány ve výši 79 876 mil. Kč, tj. o 3,3 % vyšší oproti roku 2014. Čerpání nákladů u segmentu lázeňské léčebně rehabilitační péče ve výši 1 494 mil. Kč bylo vyšší o 15,5 % oproti roku 2014. Čerpání nákladů u segmentu ozdravenská péče ve výši 11,7 mil. Kč bylo vyšší o 15,9 % oproti roku 2014. Čerpání nákladů u segmentu přepravní služba ve výši 1 050 mil. Kč bylo srovnatelné s rokem 2014. Čerpání nákladů u segmentu zdravotnická

záchranná služba ve výši 1 610 mil. Kč bylo vyšší o 7,7 % oproti roku 2014. Čerpání nákladů u léků vydaných na recept ve výši 20 694 mil. Kč bylo o 0,9 % nižší oproti roku 2014. Náklady na očkovací látky ve výši 577 mil. Kč byly nižší oproti roku 2014.⁴⁶

---

⁴⁶ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: Výroční zprávy* [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z <https://www.vzp.cz/o-nas/dokumenty/vyrocní-zpravy>

5 SWOT ANALÝZA VZP ČR

SWOT analýza je založena na analýze vnitřního prostředí a vnějšího prostředí. V rámci analýzy vnitřního prostředí jsou ve SWOT analýze analyzovány silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky VZP ČR. V rámci analýzy vnějšího prostředí jsou analyzovány příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats).

1. Analýza vnitřního prostředí

Silné stránky

- Největší zdravotní pojišťovna v České republice
- Na trhu zdravotních pojišťoven má největší podíl
- Nasmlouvána nejširší síť praktických lékařů, zdravotnických zařízení a poskytovatelů léčebně rehabilitačních služeb
- Působení pojišťovny na trhu již 25 let
- Pojišťovna s nejdelší tradicí, nejdéle na trhu ze všech zdravotních pojišťoven
- Nejdostupnější česká pojišťovna (více než 190 poboček po celém území ČR)
- Velké množství poboček bezbariérových
- Největší počet pojištěnců ze všech zdravotních pojišťoven v ČR
- VZP ze zákona nemůže zkrachovat, garance případné ztráty státem
- Dostatečné materiální zázemí
- Klub pevného zdraví
- On-line aplikace Moje VZP
- On-line aplikace VZP Point
- Kvalitní zázemí pro zaměstnance, zaměstnanecké benefity
- V roce 2016 se VZP dařilo v hospodaření
- Program HANDICAP (zaměstnávání lidí se zdravotním omezením)
- Dobrá úroveň spolupráce s nemocnicemi a zdravotnickými zařízeními (pozitivně hodnoceno v anketě organizace HealthCare Institute)⁴⁷
- Transparentnost hospodaření v posledních letech, ochota poskytovat přehledy a data (pozitivně hodnoceno v anketě organizace HealthCare Institute)

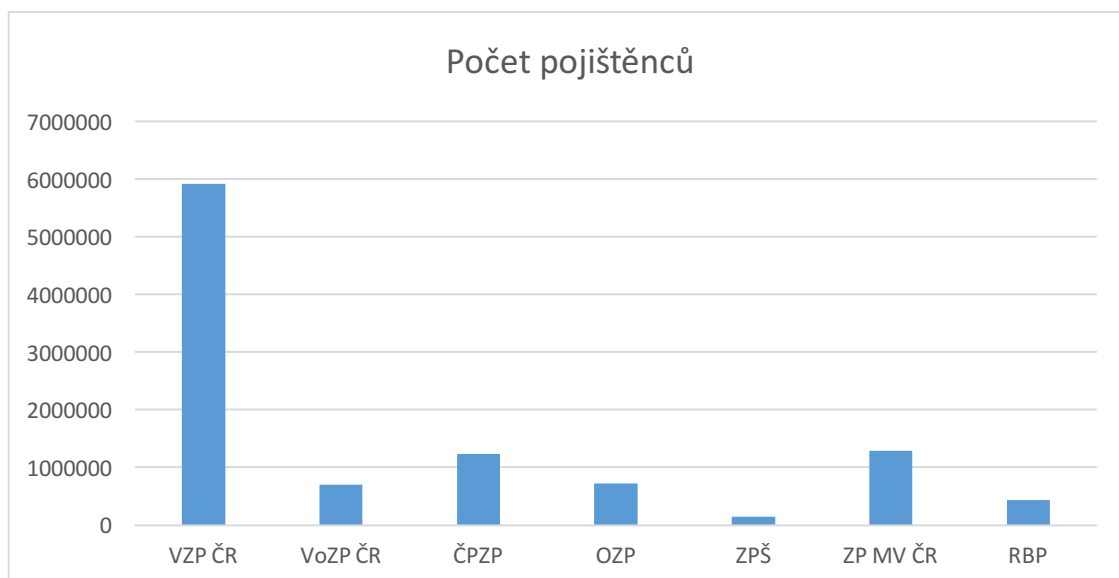
---

⁴⁷ Tisková zpráva Zdravotní pojišťovna roku 2015 očima ředitelů nemocnic [online]. [cit. 2017-01-13]. Dostupné z: http://www.hc-institute.org/userfiles/files/TZ_Pojistovna%20roku.pdf

- Dodržování postupů v souladu s úhradovou vyhláškou (pozitivně hodnoceno v anketě organizace HealthCare Institute)
- Vysoká odborná úroveň a profesionální přístup revizních lékařů zdravotní pojišťovny (pozitivně hodnoceno v anketě organizace HealthCare Institute)
- V čele VZP dobrý manažer Kabátek
- Soutěže o ceny pro klienty pojišťovny

VZP ČR je největší zdravotní pojišťovnou v České republice, ze všech zdravotních pojišťoven má také nejvíce pojištěnců (jak je zřejmé z grafu č. 7) a nejšířší síť poboček po celé ČR. Ze všech pojišťoven má také největší tradici, působí na trhu zdravotních pojišťoven nejdéle, mezi pojišťovnami má výsadné postavení, které je dáno mimo jiné tím, že VZP nemůže podle zákona zkrachovat a uhrazení jejich ztrát garantuje stát. V případě platební neschopnosti VZP zaručuje uhrazení nákladů poskytnuté zdravotní péče po vyčerpání rezervního fondu státní rozpočet ČR ve formě návratné finanční výpomoci. Majetek, se kterým hospodaří VZP, nemůže být předmětem konkursu. VZP disponuje dostatečným materiálním zázemím (např. výborně vybavené budovy a kanceláře poboček pojišťovny), kvalitní zázemí nabízí také svým zaměstnancům, kterým nabízí zajímavé zaměstnanecké benefity. Pozitivně hodnotím snahu VZP pomoci handicapovaným, a to jejich zaměstnáváním v rámci program u HANDICAP. VZP se snaží být zajímavá i pro pojištěnce. Nabízí pro ně řadu benefitů, pro možnosti získání ještě více výhod má pro své pojištěnce zřízen Klub pevného zdraví.

VZP získala v roce 2015 velmi pozitivní ohodnocení v prestižní anketě organizace HealthCare Institute, kde byla zejména oceňována její výborná úroveň spolupráce s nemocnicemi (hodnoceno řediteli nemocnic), dodržování postupů v souladu s úhradovou vyhláškou a vysoká odborná úroveň a profesionální přístup revizních lékařů zdravotní pojišťovny. VZP má na velmi dobré úrovni zpracovanou možnost elektronické komunikace, a to pomocí on-line aplikace VZP Point. Silnou stránkou VZP je taky její aplikace Moje VZP, která umožní pojištěnci kontrolu a dohled nad jeho platbou zdravotního pojištění, ale také umožní mít přehled nad vykazovanými výkony a body na pojištěnce ze strany poskytovatelů zdravotní péče.

Graf č. 7: Počet pojištěnců zdravotních pojišťoven k 1.1.2016 (vlastní zpracování)

Pozitivně hodnotím také současné manažerské vedení pojišťovny, kterému se podařilo přes negativní bilance v minulých letech dovést v roce 2016 pojišťovnu k pozitivní bilanci hospodaření. Konečný zůstatek na běžném účtu pojišťovny byl v roce 2016 3,2 mld. Kč. Rezervní fond byl ke konci roku 2016 naplněn do úrovně 1,7 mld. Kč. Během roku 2017 plánuje VZP rezervní fond plnit podle zákonné normy. Na základním fondu veřejného zdravotního pojištění má VZP celkem 3,7 mld. Kč. Příjmy pojišťovny byly v roce 2016 oproti zdravotně pojistnému plánu vyšší – tvořily dokonce 102 %. Výdaje držela VZP v roce 2016 na 100 %. Z provozního fondu pojišťovna čerpala 76 % oproti zdravotně pojistnému plánu, i v následujících letech zde pojišťovna předpokládá úspory.⁴⁸

⁴⁸ Zdravotnictví medicína: VZP hlásí vyrovnané hospodaření a práce na IT [online]. [cit. 2017-01-14]. Dostupné z: <http://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/VZP%20hl%3Fs%3F%20vyrovnan%3F%20hospoda%3Fen%3F%20a%20pr%3Fce%20na%20IT-483731>

Slabé stránky

- Nepřehledné webové stránky
- Špatná orientace mezi nabízenými produkty a výhodami pro klienty
- Nedostatečná péče o současné klienty
- Každoročně klesá počet pojištěnců VZP
- Nejnižší počet pojištěnců na jednoho zaměstnance ze všech pojišťoven
- Nejméně efektivní pojišťovna ze všech zdravotních pojišťoven (např. i dle slov Andreje Babiše)
- Negativní mediální obraz, špatná pověst. V minulosti byla VZP kritizována pro pokusy o netransparentní obchodní kroky, nekorektní nakládání s osobními údaji svých pojištěnců či špatné hospodaření.
- Oproti jiným zdravotním pojišťovnám pouze omezená nabídka benefitů pro pojištěnce
- Vysoký stupeň byrokracie v organizaci (díky její velikosti)
- Do roku 2013 se VZP nedařilo v hospodaření, záporná hospodářská bilance

VZP ČR má přes své mnohé kladné stránky i mnoho stránek negativních. Tyto negativní stránky pojišťovny jsem se ve své práci také pokusila identifikovat.

Co mě zaujalo na první pohled, byla **nepřehlednost webových stránek VZP a špatná orientace mezi nabízenými produkty a výhodami pro klienty**. Ve srovnání s webovými stránkami dalších zdravotních pojišťoven hodnotím negativně zejména nepřehledné informace o benefitech, které pojišťovna svým klientům nabízí. Přehled benefitů lze v současnosti na webu VZP ČR nalézt v záložce Pojištěnci – Výhody a příspěvky. Dotud je to v pořádku.

Pod záložkou Výhody a příspěvky se ale skrývají odkazy na další záložky:

- Finanční příspěvky z fondu prevence
- Klub Pevného zdraví
- Mořský koník
- Slevy u partnerů VZP
- Příspěvek na bezlepkovou dietu
- Cesta k nekuřáctví
- Výhodné komerční pojištění
- Akce VZP pro celou rodinu

U klienta se tedy VZP snaží budovat dojem, že nabízí benefity z 8 kategorií. Ve skutečnosti však benefity Mořský koník, Příspěvek na bezlepkovou dietu a Cesta k nekuřáctví jsou již zahrnuty do benefitu Finanční příspěvky z fondu prevence. A benefit Slevy u partnerů VZP není nic jiného než vlastně benefit, který klienta čeká po přihlášení se do Klubu pevného zdraví. V rámci finančních příspěvků se web VZP tváří, že nabízí benefity kategoriím děti, dospělí, těhotné ženy, ženy po porodu, dárce krve a nemocní celiakii. Rozklikneme-li si ale jednotlivé odkazy, zjistíme, že ve skutečnosti jsou skupiny jen 3, a to děti, dospělí a maminky. Všechny ostatní výše uvedené skupiny jsou zahrnuty v těchto třech. Web VZP se snaží dělat dojem, že svým klientům pojišťovna nabízí velké množství benefitů. Pro klienta je těžké se zorientovat ve velkém množství odkazů na různé benefity. Posléze ale po prostudování stránek zjistíme, že struktura nabízených benefitů je vlastně velmi jednoduchá a nabízených benefitů není mnoho.

Návrh řešení:

Zjednodušit strukturu webových stránek VZP v záložce Pojištění – Výhody a příspěvky. V podzáložce Výhody a příspěvky navrhuji ponechat pouze tyto kategorie:

- Finanční příspěvky z Fondu prevence
- Klub pevného zdraví – slevy u partnerů VZP
- Výhodné komerční pojištění
- Akce VZP pro celou rodinu

Podzáložku Finanční příspěvky z Fondu prevence navrhuji na webu členit pouze na následující kategorie:

- Děti
- Dospělí
- Maminky

Dle mého názoru současný stav webových stránek, odrazuje mnohé pojištěnce od čerpání benefitů VZP. Restrukturalizace webu bude od VZP krok vstříc klientům, vzroste pozitivní hodnocení pojišťovny ze strany klientů.

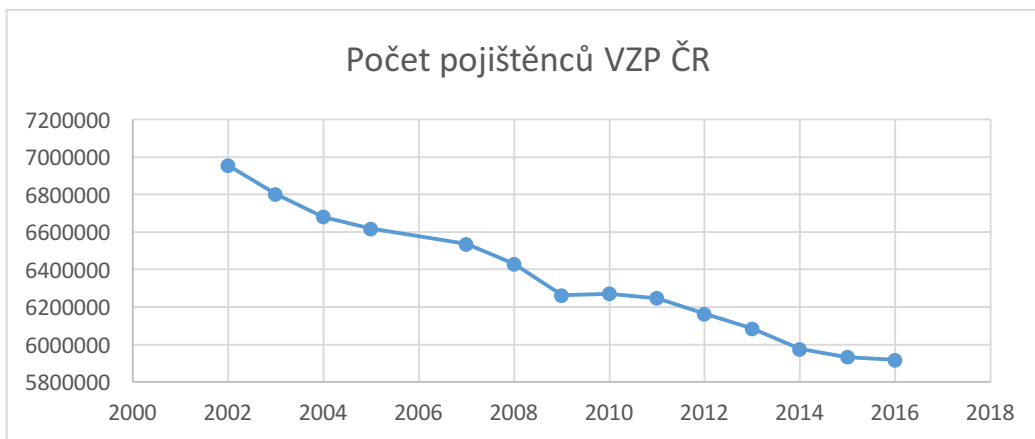
Dalším identifikovaným negativem pojišťovny jsou samotné **benefity pro pojištěnce**, které jsou dle mnou provedeného srovnání oproti ostatním zdravotním pojišťovnám nedostatečné a klientsky méně zajímavé.

Návrh řešení:

Do benefitů pro pojištěnce VZP ČR navrhuji v následujících letech zařadit i níže uvedené benefity. Tyto zajímavé benefity již nabízejí svým klientům jiné zdravotní pojišťovny. Díky atraktivní nabídce klientských benefitů mají ostatní zdravotní pojišťovny oproti VZP konkurenční výhodu. Do benefitů VZP ČR navrhuji zařadit:

- příspěvky na vitamíny
- příspěvky na rovnátka
- příspěvky na prevenci rakoviny tlustého střeva, rakoviny prsu, prostaty, osteoporózy a dalších zhoubných nádorů
- příspěvky na školku či školu v přírodě a tábory
- příspěvky na laserové operace očí
- příspěvek na erektilní disfunkci

Mnozí pojištěnci od VZP ČR odcházejí k jiným zdravotním pojišťovnám právě díky tomu, že jim jiné pojišťovny nabízejí zajímavější benefity a výhody. Tím, že bude VZP nabízet také klientsky zajímavé benefity a výhody, ztratí velká část pojištěnců motivaci k přechodu ke konkurenci. Zlepšení nabídky benefitů a výhod pro klienty VZP ČR se tedy také krokem i k řešení dalšího identifikovaného problému VZP, kterým je **každoroční pokles počtu pojištěnců VZP**. Pokles počtu pojištěnců VZP ČR v posledních letech dokumentuji v grafu č. 8.

Graf č. 8: Počet pojištěnců VZP ČR (vlastní zpracování)

Dalším dlouhodobým problémem VZP ČR je **dlouhodobá záporná hospodářská bilance**. Od roku 2014 se však už VZP v hospodaření daří a dosahuje pozitivního salda. Přesto však díky minulým dlouhodobým problémům zůstává otázka hospodaření VZP stále aktuální a všeobecně sledovaná. Zápornou hospodářskou bilancí VZP vlastně porušuje zákon, podle kterého má být rozpočet VZP sestaven a realizován tak, aby výdaje nepřevýšily příjmy. VZP však v minulosti i přes opakované finanční intervence státu hospodařila ztrátově. Výsledkem tohoto nesystematického oddlužování státem bylo krátkodobé „zlepšení hospodaření“ a poté další propad do dluhů. V současnosti se však VZP její dluh státu daří splácet, a to dle dohodnutého splátkového kalendáře.

Návrh řešení:

Příjmovou stránku bilance může VZP vylepšit zejména navýšením příjmů ze zdravotního pojištění, což znamená navýšením počtu pojištěnců. Tomuto bodu jsem se již ve své práci věnovala. Výdajovou stránku rozpočtu může ovlivnit zejména snížením výdajů na zdravotní péči (např. úspora v oblasti nákladů na léky a zdravotnický materiál).

Díky špatnému hospodaření v minulosti získala VZP velmi **špatný mediální obraz a špatnou pověst** v očích veřejnosti. Další slabou stránkou VZP je její **nadměrná byrokracie a malá efektivita hospodaření**. VZP je organizací velmi centralizovanou, hodně pravomocí je koncentrováno v rukou statutárního orgánu. VZP má rozsáhlou organizační strukturu, která svou mohutností brzdí schopnost reakce na nové změny či podněty. Vysoký stupeň byrokracie má za následek i některé relativně horší ukazatele ve

srovnání s menšími zdravotními pojišťovnami. Například VZP vykazuje ze všech pojišťoven nejnižší počet pojištěnců na jednoho zaměstnance a vysoké provozní náklady na jednoho pojištěnce.

Řešením by do jisté míry bylo zeštíhlení organizační struktury VZP.

2. Analýza vnějšího prostředí

Příležitosti

- Rozšíření nabídky benefitů pro pojištěnce – zatraktivnění pojišťovny v očích pojištěnce
- Zlepšení kontrolní a revizní činnosti
- Růst ekonomiky ČR
- Zvýšení plateb státu za státní pojištěnce
- Možnost úspor v nákladech na léky a zdravotnický materiál
- Návrtné finanční výpomoci ze strany státu
- Úhradová vyhláška
- Zlepšení marketingové komunikace
- Navýšení počtu pojištěnců VZP ČR

Příležitostí pro VZP je hlavně dlouhodobé zlepšení jejího hospodaření a stabilizace finanční situace. Tomuto napomáhá růst ekonomiky české republiky a nová úhradová vyhláška. Zlepšení finanční situace VZP může nastat zvýšením jejich příjmů (tedy získání většího objemu prostředků na zdravotní pojištění) či omezení výdajů.

Příležitostí pro zvýšení příjmů by bylo pro VZP případné zvýšení plateb státu za státní pojištěnce a pak samozřejmě navýšení počtu pojištěnců, od kterých bude VZP získávat platby za pojistné. Aby VZP získala nové pojištěnce, je nutné, aby se v očích nových potenciálních klientů stala zajímavější a přitažlivější. V tomto bodě je příležitostí pro VZP navýšení a zatraktivnění benefitů, které VZP svým pojištěncům poskytuje. Důležité je také posílení marketingové komunikace VZP směrem k potenciálním klientům. Větší nabídka benefitů však pro VZP znamená vyšší výdaje z fondu prevence, ze kterého jsou tyto benefity financovány. V rámci úspor je pro VZP příležitostí snižování nákladů za léky a zdravotnický materiál (VZP se touto cestou v roce 2016 již vydala). Příležitostí pro snížení nákladů VZP je také zlepšení kontrolní a revizní činnosti. VZP by měla

účinněji kontrolovat kvalitu a cenu poskytované péče u zdravotních poskytovatelů. Tomuto také napomáhá nový portál VZP Moje VZP, na kterém si na sobě vykázanou péči může každý klient pojišťovny sám zkontrolovat.

Hrozby

- Vzdávající nároky klientů na poskytování služeb
- Benefity poskytované jinými pojišťovnami
- Rostoucí náklady na poskytování zdravotní péče
- Nepříznivý demografický vývoj (stárnutí populace) – vyšší náklady na zdravotní péči
- Úbytek klientů
- Politické ovlivňování VZP a omezování jejích rozhodovacích pravomocí
- Rychlý technologický rozvoj nových lékařských metod, léčiv a nákladných přístrojů

Hrozbou pro VZP je úbytek klientů (pokračování v trendu úbytku klientů), který pro pojišťovnu znamená nižší příjmy ze zdravotního pojištění. Úbytek klientů je spojen s tím, že klienti přecházejí k jiným pojišťovnám a to díky zajímavým benefitům, které jim tyto pojišťovny nabízejí. Hrozbou pro VZP jsou také vzdávající nároky klientů na poskytování služeb a celkově rostoucí náklady na zdravotní péči, které také souvisejí s nepříznivým demografickým vývojem (stárnutím populace). Díky moderním technologiím v lékařství se neustále prodlužuje délka života, ale díky konzumnímu způsobu života znečištěnému životnímu prostředí narůstá také počet civilizačních chorob, které vyžadují dlouhodobou a nákladnou léčbu. Všechny tyto skutečnosti spolu se stárnutím populace výrazně zvyšují náklady na zdravotní péči (vysoká spotřeba zdravotnických služeb, pomůcek a léků). Ohrozit stabilitu VZP může také rychlý technologický rozvoj nových lékařských metod, léčiv a nákladných přístrojů. Tento trend je velmi pozitivní z pohledu pacientů, vědy a lidského pokroku, ale pro VZP znamená rychlý nárůst výdajů zdravotního pojištění.

Shrnutí

Problémy VZP jsou úzce spojeny s problémy celého systému zdravotnictví. Nerovnováha mezi příjmy a výdaji v systému veřejného zdravotního pojištění je totiž nejvíce viditelná právě u nejvýznamnějšího plátce, a to u VZP. Největším problémem VZP je její dlouholeté deficitní hospodaření a z toho vyplývající zadlužení. Jádrem tohoto problému je nerovnováha mezi dostupnými finančními zdroji a náklady na úhradu zdravotní péče. Příčiny finančních problémů VZP můžeme hledat jak na straně příjmové, tak i na straně výdajové. Výši svých příjmů je VZP schopná ovlivnit jen do určité míry (zejména získáním nových pojištěnců a zabráněním odchodu stávajících pojištěnců), jelikož výše pojistného na zdravotní pojištění je stanovena pro všechny kategorie plátců zákonem. Příčinou nízkých příjmů VZP je kromě úbytku pojištěnců i nízká platba státu za státní pojištěnce a nízká finanční spoluúčast občanů (to ale platí pro všechny pojišťovny stejně). Příčinami vysokých výdajů VZP je zejména demografický vývoj (stárnutí populace) a rychlý technologický rozvoj ve zdravotnictví. Přibývají výdaje na drahé moderní lékařské postupy a metody a nejnovější drahé léky. Příčinou vysokých výdajů na zdravotnictví vidím také v malé spoluúčasti občanů. Protože je pro občana vyšetření u praktického lékaře zdarma, mnozí občané navštěvují lékaře s každou banalitou. Pokud by si měli za lékařskou péči alespoň částečně doplácet, zcela jistě by lékaře navštěvovali jen v nutných případech.

Možným **řešením** celé situace by byla jedna reforma zdravotnictví jako celku a jednak reformy uvnitř samotné VZP.

Řešením v oblasti zdravotnictví jako celku by dle mého názoru byly:

- zvýšení státních výdajů na zdravotnictví
- zvýšení finanční spoluúčasti občanů
- zvýšení platby státu za státní pojištěnce

Řešení pro VZP ČR:

- zkvalitnění kontrolního systému a revizní činnosti VZP
- získání nových pojištěnců a omezení odcházejících pojištěnců – zvrácení trendu úbytku pojištěnců
- úspora v oblasti nákladů na léky a zdravotnický materiál.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci se zabývám postavením Všeobecné zdravotní pojišťovny v systému zdravotní péče v České republice. Metodou komparativní analýzy jsem porovнала aktuální situaci VZP vůči přítomné konkurenci na trhu, zanalyzovala zdravotní systém ČR, finanční problémy VZP a její silné, slabé stránky, příležitosti a hroby pomocí SWOT analýzy. Na základě těchto analýz následně navrhuji doporučení, která povedou ke zlepšení aktuální situace VZP na trhu zdravotního pojištění.

Všeobecná zdravotní pojišťovna je na trhu bezmála dvacet pět let. Má nejdelší tradici a je největší zdravotní pojišťovnou v České republice. Díky tomu dosahuje ve srovnání s konkurencí až čtyřnásobného podílu počtu pojištěných klientů. Trendem posledních let je ovšem kontinuální pokles klientů VZP. Důvodem je především rostoucí konkurenceschopnost a klientsky přívětivější nabídka benefitů ostatních pojišťoven, jako například Oborová zdravotní pojišťovna nebo Pojišťovna ministerstva vnitra. I z tohoto důvodu se VZP v minulosti potýkala se značnými finančními problémy, především v roce 2013. V posledních letech mírně rostou výdaje na zdravotní péči což směřuje k pozitivnímu vývoji pro pojišťovny. Do přímého financování zdravotnictví řadíme v ČR také soukromé výdaje na zdravotní péči placené přímo obyvatelstvem (např. v lékárnách, u lékaře) a financování neziskovými zdravotními organizacemi. VZP patří díky své velikosti mezi jedny z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v České republice. Svým zaměstnancům nabízí zázemí silné společnosti. V roce 2011 měla VZP asi 4,5 tis. zaměstnanců. V současnosti je počet zaměstnanců VZP téměř 3,6 tis. VZP zaměstnává zaměstnance z nejrůznějších profesí, např. ekonomy, právníky, zdravotníky, pracovníky v IT či v klientském servisu a další. Závěrečné téma je SWOT analýza. Ta je založena na analýze vnitřního prostředí a vnějšího prostředí. V rámci analýzy vnitřního prostředí jsou ve SWOT analýze analyzovány silné slabé stránky VZP ČR. V rámci analýzy vnějšího prostředí jsou analyzovány příležitosti a hrozby.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

DURDISOVÁ, Jaroslava. *Ekonomika zdraví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2005. s. 228. ISBN 80-245-0998-9.

GLADKIJ, Ivan a kol. *Management ve zdravotnictví*, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8

MALÝ, Ivan, Jaroslav REKTOŘÍK a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2002. s. 149. ISBN 80-86119-60-2.

GLADKIJ, Ivan a kol. *Management ve zdravotnictví*, 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. 380 s. ISBN 80-7226-996-8

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*, 3. vyd. Praha: Grada, 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0

1 Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, § 7, odst. 1, zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, § 17, odst. 1.

EIM, Josef. *Vývoj zdravotního systému v ČR*. Brno, 2008. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra národního hospodářství. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/100355/pravf_m/Diplomova_prace.pdf

Ministerstvo obrany a Armáda České republiky: Zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví [online] [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=10615>

Finanční tipy: Finanční poplatky jsou zrušeny až na platbu za pohotovost [online]. [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <http://www.infogram.cz/https://financnitipy.cz/regulacni-poplatky-jsou-zruseny/>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: OECD Studie kvality zdravotní péče: Česká republika 2014: Zvyšování standardů: Hodnocení a doporučení [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2014 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/KvalitaABezpeci/obsah/studie-kvality-zdravotni-pece_3304_29.html

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Druhy zdravotní péče [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Cizinci/obsah/druhy-zdravotni-pece_2627_22.html

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR: Výdaje na zdravotnictví: Ekonomické informace ve zdravotnictví [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financni-analyzy/vydaje-na-zdravotnictvi>

Ministerstvo financí České republiky: Státní rozpočet 2016 v kostce [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2016-25872>

O pojištění. CZ: Shrnutí loňských příjmů a výdajů zdravotních pojišťoven, [online]. [cit. 2017-01-05], dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vysledky-pojistoven/shrnuti-lonskych-prijmu-a-vydaju-zdravotnich-pojistoven/>

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky [online]. [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <https://www.vzp.cz>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČPZP	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HZP	Hutnická zaměstnanecká pojišťovna
OZP	Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví
STAZPO	Stavební zdravotní pojišťovna
RBP	Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna
VoZP ČR	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR
VZP ČR	Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky
ZP MV ČR	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR
ZPŠ	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda
ZZP ATLAS	Zaměstnanecká zdravotní pojišťovna

SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A OBRÁZKŮ

Graf č. 1: CZSO, Výsledky zdravotnických účtů ČR 2010–2014.....	14
Graf. č. 2: OECD, Health Statistics 2015.....	15
Graf č. 3: Porovnání příjmů a výdajů zdravotního pojištění.....	22
Obr. č. 1: Organizační struktura VZP ČR.....	25
Tab č. 1: Základní finanční ukazatele činnosti zdravotních pojišťoven.....	27
Tab. č. 2: Počet pojištěnců v ČR.....	28
Graf č. 4: Hospodaření pojišťoven dle celkových zůstatků na účtech.....	28
Graf č. 5: Hospodaření pojišťoven dle celkových zůstatků na účtech s přepočtem na jednoho pojištěnce.....	29
Tab. č. 3: Srovnání peněžních prostředků jednotlivých pojišťoven ve fondu prevence...	30
Obr. č. 2: Pobočky VZP ČR v České republice.....	36
Graf č. 6: Finance ve fondech prevence (v tis. Kč)	43
Graf č. 7: Počet pojištěnců zdravotních pojišťoven k 1.1.2016.....	56
Graf č. 8: Počet pojištěnců VZP ČR	60

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Barbora Ptáčková, Dis.

Obor: Evropská hospodářská studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Analýza postavení VZP v systému zdravotní péče v ČR

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh: 58

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 6

Počet internetových zdrojů: 9

Vedoucí práce: Ing. Helena Lišková